

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

25. BIBEL-OLYMPIADE

Naslovnica:

Zlatne medalje osvojile su
3. ekipa Main-Taunus/Hochtaunus
i 1. ekipa München;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
Pfr. Ivica Komadina, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkčić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &
Bildbearbeitung:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 6498973
(BLZ: 750 903 00),
bei der LIGA Bank eG
IBAN:
DE03750903000006498973

Zadnja stranica:

Srebrne medalje osvojila je 2. ekipa
Offenbach, a brončane 4. ekipa
Main-Taunus/Hochtaunus;
snimio: A. Polegubić

25. BIBLIJSKA OLIMPIJADA

HEUSENSTAMM, 14. svibnja 2011.

Propovijedao je stalni đakon Mato Valjan

Na misi je pjevala skupina mladih iz Frankfurta predvođena s. Pavlimirom Šimunović

Slijeva nadesno:
generalni konzul
Josip Špoljarić,
referent Bernd
Krämer
te članovi
prosudbenog
povjerenstva
Ivan Ivanković
(član), Mirta
Mlinarević (član)
i mr. Tvrtko Beus
(predsjednik)

Za vrijeme izvođenja hrvatske himne

● HEUSENSTAMM

Jubilarna 25.
biblijska
olimpijada

str.

6

● BLEIBURG

66. spomendan
bleiburških
žrtava

str.

8

● REPORTAŽA: HKM Bern

Misijska u službi
svome narodu

str.

10

IZ CRKVE U SVIJETU:

Zaštita maloljetnika i pomoć žrtvama

Sveti Otac je osudio špekulacije s poljoprivrednim proizvodima, a u Vatikanu se odlučivalo i o temi koja se odnosi na spolne zloporabe maloljetnika od strane crkvenih službenika.

4

IZ CRKVE U DOMOVINI

Papa u Hrvatskoj

U čast Papina pohoda Republici Hrvatskoj diljem domovine pripremala su se različita slavlja, održavale su se tribine, priređivale su se duhovne obnove. Naglasak je stavljan na pastoral i zaštitu obitelji.

5

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT:

YouCat – Katekizam za mlade

23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

Pfr. Ivica Komadina: Das Sakrament der Heiligen Kommunion

75. Geburtstag von Kardinal Karl Lehmann

13-14

Važno je zajedništvo, a to su pokazali mladi okupljeni na olimpijadi, koji su bodrili i one iz drugih ekipa i bili jedno u svom vjerskom i nacionalnom bitku.

Mladi oduševljavaju

Biblijska olimpijada za olimpijadom, tako se došlo do jubilarne 25., koja je održana 14. svibnja u Heusenstammu. Sudjelovalo je 40 ekipa iz 19 hrvatskih katoličkih misija, zajednica i župa iz Njemačke. Kako i priliči, susret je započeo misnim slavljem, kako bi se mladi okupljeni na olimpijadi i duhovno okrijepili i bolje koncentrirali za natjecanje. U propovijedi je stalni đakon Mato Valjan istaknuo kako su mladi okupljeni na olimpijadi budućnost hrvatskog naroda, ali i Crkve u hrvatskom narodu. Referent za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u Biskupiji Mainz Bernd Krämer je prenio pozdrave biskupa Mainza kardinala Karla Lehmana, koji je ovih dana proslavio 75. rođendan, a kojemu i ovom prigodom zahvaljujemo za sve što je učinio za Hrvate u svojoj biskupiji, a i u njemačkoj Crkvi, poglavito u vrijeme obnašanja službe predsjednika Njemačke biskupske konferencije, i upu-

ćujemo mu želje za dobro zdravlje i svako životno dobro. Olimpijadu je otvorio i svima zaželio puno uspjeha delegat vlč. Ivica Komadina. Čestitke idu svima koji su došli na olimpijadu, bez obzira jesu li ili nisu osvojili nagrade. Svi su oni pobjednici. Žalosti također činjenica da se jedan broj misija i zajednica ne odaziva na takve i slične susrete. Nitko od nas nije otok, nitko ne može izolirano preživjeti. Zato je važno zajedništvo, a to su na poseban način pokazali mladi okupljeni na olimpijadi, koji su bodrili i one iz drugih ekipa i bili jedno u svom vjerskom i nacionalnom bitku. Nagrađenima: za prvo mjesto III. ekipi Main-Taunus/Hochtaunus i I. ekipi München, za drugo mjesto II. ekipi Offenbach, za treće mjesto IV. ekipi Main-Taunus/Hochtaunus, kao i svima koji su mlade pripremili za olimpijadu čestitke i zahvalnost. Mladi neprestano oduševljavaju. Tako je bilo i na susretu s papom Benediktom XVI. u Hrvatskoj.

Urednik

Iz delegatove Poruke

Sakrament prve svete pričesti

Drage sestre i braćo!

Od Bijele nedjelje, gotovo svake nedjelje u svibnju i lipnju neka od naših misija i zajednica slavi sakrament prve svete pričesti. Doživljaj je to ne samo za pojedine prvopričesnike, i njihove roditelje, nego i za cijelu župnu zajednicu. Istovremeno je to i prigoda da se mi stariji podsjetimo na naše „mlade“ dane, na radost onda kada smo prvi put pristupili k stolu Gospodnjem, podjednako i na radost uvijek kad blagujemo Tijelo Kristovo.

Vjerujem da se svi mi s radošću nostalgijom prisjećamo svojih prvopričesničkih slavlja. U naše vrijeme to nije bilo tako svečano i bogato; bilo je još poratno vrijeme i veće siromaštvo. Ali, svejedno bilo je lijepo. Vjerojatno svaka generacija to isto misli. Svakomu je njegovo vrijeme, njegovo djetinjstvo, najljepše. Prvopričesnička slavlja su nam poticaj da razmišljamo o tajni naše vjere, o kruhu Života koji nas puni unutarnjim mirom i zadovoljstvom, o blagovanju Tijela Kristova,

besplatno, bez zateznih kamata, bez lihvarstva, bez straha da dug nećemo moći platiti. Blagujući sami postajemo, prema apostolu Pavlu, mistično Tijelo Kristovo, njegova zajednica, podjednako solidarna sa sitima i bogatima ali i sa svim gladnima, žednima, siromašnima, bolesnima, progonjenima ovoga svijeta. Koja je blagodat naše vjere imati sigurnost da je naš Bog dobri Otac koji prašta svaku našu slabost i ne čeka jedva da nam duplo naplati kad pogriješimo. Koje je zadovoljstvo imati osjećaj da je Bog sa mnom, uz mene, i da me zove da se radujem životu. Kako drukčija mjerila od mjerila radnog tržišta i gospodarskog marketinga gdje samo uspješni i sposobni opstaju i zauzimaju prva mjesta.

Prva pričest i svaka pričest korak je prema nebu, ali i korak prema boljitku ovog svijeta. Pričest nas potiče da se borimo protiv zla u sebi i oko nas. Ta nebeska hrana siti i duševno osposobljuje za dobra djela.

Vlč. Ivica Komadina, delegat

Zaštita maloljetnika i pomoć žrtvama

Sveti Otac je osudio špekulacije s poljoprivrednim proizvodima, a u Vatikanu se odlučivalo i o temi koja se odnosi na spolne zloporabe maloljetnika od strane crkvenih službenika.

Mеду brojnim događajima protekloga razdoblja u Vatikanu, teško je odlučiti izabrati samo neke, a iz medija se ponekad može steći dojam kako je u Vatikanu dosadno. No, tamošnji događaji potvrđuju sasvim suprotno. Sveta Stolica i papa Benedikt XVI. u naviještaju evanđelja i evangelizaciji cijeloga svijeta nikada nisu izgubili na aktualnosti koja je vidljiva u svakom novom susretu i potezu, od kojih za ovaj broj „Žive zajednice“ izdvajamo dva.

Nužna globalna socijalna pravednost

Tako je primjerice Sveti Otac u povodu zasjedanja Papinskoga vijeća *lustritia et pax* osudio špekulacije s poljoprivrednim proizvodima, a svi pozorni pratitelji svjetskih zbivanja znaju da je pitanje poljoprivrede, posebno genskih manipulacija sjemenom i GMO tema koja već dugo zakućuje svjetsku javnost. „Socijalno pitanje danas je nesumnjivo pitanje globalne socijalne pravednosti“, rekao je Papa i osudio „bezgranične špekulacije“ na međunarodnom financijskom tržištu. Nakon nadvladavanja akutne krize, financijski svijet ponovno se vrlo lagano vratio na davanje kredita koji često dopuštaju bezgraničnu špekulaciju, upozorio je Papa 16. svibnja u Vatikanu sudionicima kongresa održanog u povodu 50. obljetnice objave socijalne enciklike „*Mater et magistra*“. Jednako su tako zabrinjavajuće špekulacije s prehrambenim namirnicama, s vodom, zemljom i tlo. Ti „štetni poslovi“ vode do daljnjega osiromašavanja onih dijelova stanovništva koji se već ionako nalaze i žive u teškim gospodarskim prilikama. Istodobno se Sveti Otac zauzeo za održivi i socijalno prihvatljiv razvoj, posebno na području energetike, te je upozorio da sve veće cijene za energiju sa sobom nose negativne posljedice za čovjeka i okoliš, budući da su sadašnji svjetski moćnici usredotočeni na kratkoročan uspjeh, koji ide na ruku samo njima. Pri tome, kao da nemaju

vremena za razmišljanje o alternativnim izvorima energije koji stoje ljudima na raspolaganju.

Zaštita i pomoć žrtvama

Druga važna tema o kojoj se odlučivalo u Vatikanu odnosi se na spolne zloporabe maloljetnika od strane crkvenih službenika. Prema novom dokumentu što ga je 16. svibnja objavila Kongregacija za nauk vjere i koji je upućen svim biskupskim konferencijama po svijetu, dužne su do svibnja 2012. pripremiti smjernice za postupanje sa slučajevima spolnoga zlostavljanja maloljetnika od strane klerika, što su neke biskupske konferencije učinile već i ranije. U vaticanskom dokumentu ističe se da smjernice moraju slijediti propise crkvenoga prava i odgovarajuće državne propise i zakone. To se posebno odnosi na obvezu prijavljivanja takvih zločina, na koje se uvijek mora paziti. Dokument sadrži dosa-

jasno se ističe u dokumentu. Zbog toga je važna suradnja s državnim službama, „posebno kada je riječ o propisima koji se odnose na obvezu prijavljivanja takvih zločina koju uvijek treba poštivati.“ Ista pravila vrijede za klerike, kao i za redovnike i laike koji djeluju u crkvenim ustanovama. Prema dokumentu biskup je dužan provesti crkvenu prethodnu istragu. Ako se optužba pokaže vjerodostojnom, biskup je dužan slučaj prijaviti i Kongregaciji za nauk vjere u Rimu. Ona ispituje slučaj i biskupa upućuje kako treba dalje djelovati. Zadaća je biskupa potom brinuti za „pravedno postupanje“ koje štiti dobro žrtve, pravo na obranu osumnjičenog klerika, ako i dobro Crkve. Dok se zločin ne dokaže, dotle je i osumnjičeni klerik nevin. No, biskup i opreza može ograničiti svećeničke zadatke do razjašnjenja svih činjenica optužbi. Ako je neki svećenik nepravedno osumnjičen, onda se mora sve poduzeti kako bi mu se vratio dobar glas i ugled.

Kada se otkrije i dokaže da je neki svećenik kriv za spolno zlostavljanje maloljetnika, treba primijeniti dvije vrste kanonskih propisa. S jedne strane, protiv njega se mogu donijeti mjere kojima je u njegovom djelovanju potpuno ili ograničeno nemoguće doći u dodir s maloljetnicima. Osim toga, treba pri-

Zabrinjavajuće su špekulacije s prehrambenim namirnicama, s vodom, zemljom i tlo. Ti „štetni poslovi“ vode do daljnjega osiromašavanja onih dijelova stanovništva koji se već ionako nalaze i žive u teškim gospodarskim prilikama.

dati crkvene norme za postupanje i ističe minimalne standarde. Cilj svih napora mora biti zaštititi maloljetnike i pomoći žrtvama, piše u dokumentu. Odgovoran za postupanje u slučaju spolnih zloporaba crkvenih službenika je na kraju dijecezanski biskup. Dokumentom se biskupe obvezuje da u slučaju mogućih spolnih zloporaba koje su im prijavljene ulože sve sile i pri tome poštuju kanonske i državne propise, te rade tako da vode računa o pravima svih uključenih. Pri tome im uzor mora biti Papa, koji se opetovano susreo sa žrtvama spolnih zlostavljanja i poslušao što su mu htjeli reći. „Spolno zlostavljanje maloljetnika nije samo kažnjivo djelo prema kanonskom pravu, nego je također zločin kojega mora progoniti i država“,

mijeniti i crkvene kazne, sve do otpuštanja iz svećeničke službe. O tome biskup ne može odlučiti samostalno, već to čini Kongregacija za nauk vjere. Povratak osuđenoga klerika u javnu pastoralnu službu mora se isključiti, jer predstavlja opasnost za maloljetnike ili bi pak dovodilo do srdžbe u zajednici. Zato Kongregacija za nauk vjere biskupskim konferencijama preporuča da u svoje nacionalne smjernice uvrste i mjere prevencije, kao i prijedloge za obrazovanje i cjeloživotno obrazovanje svećenika. To posebno vrijedi za pravilno prepoznavanje zvanja, kao i za zdrav ljudski i duhovni rast svećeničkih kandidata, kako bi postali sveti svećenici koji doista brinu o svome stadu.

M. K.

Papa u Hrvatskoj

U čast Papina pohoda Republici Hrvatskoj diljem domovine pripremala su se različita slavlja, održavale su se tribine, priređivale su se duhovne obnove. Naglasak je stavljan na pastoral i zaštitu obitelji.

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine održala je 11. svibnja u Nadbiskupskom ordinarijatu vrhbosanskom u Sarajevu svoje Izvanredno zasjedanje, kojem je predsjedao mons. dr. Franjo Komarića. Središnja tema bila je djelovanje crkvenih institucija za odgoj i obrazovanje svećeničkih kandidata četiriju biskupija u Bosni i Hercegovini. Posebnu pozornost biskupi su posvetili djelovanju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Sarajevu. O najvažnijim pitanjima izvijestili su ih: dekan prof. dr. sc. Pavo Jurišić, prodekan za znanost doc. dr. sc. Darko Tomašević i tajnik mr. sc. Željko Marić. Tijekom jednodnevnog zasjedanja biskupi su razmotrili i neka druga pitanja u vezi sa sudjelovanjem pojedinih članova Biskupske konferencije BiH na nekim važnim susretima u inozemstvu.

U samostanu Sv. Frane u Cresu dvodnevni programom proslavljena je 50. obljetnica osnutka zajednice Franjevačkih misionarki iz Asiza u Hrvatskoj. Proslava, na kojoj su se osim sestara Hrvatske provincije sv. Maksimilijana Kolbea franjevačkih misionarki iz Asiza, te sestara pristiglih iz Italije, Koreje i Rumunjske, okupili i brojni franjevci konventualci, te prijatelji i podupiratelji sestara započela je u subotu 14. svibnja svečanom akademijom.

Prva katolička zdravstvena ustanova

Požeški biskup Antun Škvorčević sastao se s potpredsjednikom Hrvatske vlade i ministrom zdravstva i socijalne skrbi dr. Darkom Milinovićem. Tema susreta bila je status i djelovanje prve veće katoličke zdravstvene ustanove u Hrvatskoj, Bolnice za psihičke bolesnike „Sv. Rafaela“ na Strmcu, koju je izgradio i opremio Bolnički red sv. Ivana od Boga, sa sjedištem u Šumetlici na području Požeške biskupije. Bolnica je otvorena 29. svibnja ove godine, a očekuje se da će početkom srpnja primiti prve bolesnike. Biskup je izrazio radost što je Crkva uz pomoć dobrotvora iz inozemstva mogla izgraditi tu važnu zdravstvenu usta-

novu u osiromašenom dijelu Slavonije.

Središnja proslava 300. obljetnice rođenja isusovca Ruđera Boškovića u organizaciji Akademije tehničkih

Središnja proslava 300. obljetnice rođenja isusovca Ruđera Boškovića bila je u Zagrebu

znanosti Hrvatske i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta održana je u utorak, 17. svibnja u koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu. Svečanosti pod pokroviteljstvom Hrvatskog sabora, predsjednika Republike Hrvatske i Vlade RH, nazočili su i predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić, predsjednik RH Ivo Josipović, izaslanik predsjednice Vlade ministar znanosti, obrazovanja i sporta Radovan Fuchs. Uz brojne akademike, znanstvenike i javne i kulturne djelatnike, predstavnike diplomatsko-konzularnog zbora akreditiranog u Republici Hrvatskoj, svečanosti su nazočili i predstavnici vjerskih zajednica među kojima i dubrovački biskup Mate Uzinić i zagrebački pomoćni biskup Valentin Požaić.

Bošković je karizma isusovačke družbe

Provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove dr. o. Ivan Koprek govorio je o životu i svećeničkom zvanju Ruđera Boškovića. Istaknuo je kako je malo poznato da je Bošković

bio svećenik, redovnik, isusovac. Isusovci su kroz svoju slavnu, ali tešku povijest kroz pet stoljeća postojanja na mnogim područjima zadužili ne samo hrvatsku, nego i svjetsku znanost i duhovnost. Mnogi su od njih bili izumitelji i znanstvenici, propovjednici i odgojitelji, sveci i mučenici, misionari i istražitelji drugih kultura. Jednostavno nema područja u znanosti i kulturi na kojem se nisu oprobali, pa i zbiljski dokazali. Takvoga duha bio je i Ruđer, istaknuo je dr. Koprek te podsjetio kako on nije činio ništa drugo doli ono što su činili i drugi isusovci. Činio je karizmu Reda kako to uči sv. Ignacije utemeljitelj, a ta karizma želi pomoći pojedincu da se osamostali, oslobodi, da zna povezati razum i vjeru, donositi dobre odluke. Dr. Koprek se kratko osvrnuo i na samu obitelj Bošković iz koje se od osmero djece njih četvero odlučilo za duhovni, redovnički život. Marija je postala dominikanka, Ignacije dominikanac, a Pavo i Ruđer isusovci. No, i druga djeca su imala važnu ulogu u hrvatskoj kulturnoj i javnoj povijesti. Petar je bio književnik i prevoditelj, a Anica spada u prva velika imena hrvatske književnosti.

Misom u katedrali-manjoj bazilici u Srijemskoj Mitrovici svečano je proslavljen molitveni dan za duhovna svećenička i redovnička zvanja i župni dan ministranata na nedjelju Dobroga Pastira.

Susret obitelji Zadarske nadbiskupije, središnji nadbiskupijski animacijski događaj ususret Nacionalnom susretu hrvatskih katoličkih obitelji u Zagrebu s papom Benediktom XVI., održan je u drevnom svetištu Sv. Nediljice u Vrani. Misno slavlje u masliniku svetišta predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić zajedno s 50 svećenika.

Pod geslom „Solidarnost ministranata u župnoj zajednici“, u duhu godine proslavljene u toj dijezi pod nazivom „Memorija za solidarnost“ priređen je susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu Misu je predslavio metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić.

A.O.

HEUSENSTAMM KOD OFFENBACHA NA MAJNI

Održana jubilarna 25. biblijska olimpijada

Na olimpijadi je sudjelovalo četrdeset ekipa iz devetnaest hrvatskih misija, zajednica i župa iz Njemačke. Prvo mjesto i zlatne medalje osvojile su zajedno III. ekipa Main-Taunus/Hochtaunus i I. ekipa München. Drugo mjesto i srebrne medalje osvojila je II. ekipa iz Offenbacha, dok je treće mjesto i brončane medalje osvojila IV. ekipa Main-Taunus/Hochtaunus.

Jubilarna, 25. biblijska olimpijada održana je o temi „Bog-čovjek-kršćanstvo-religije“ u subotu 14. svibnja u Kulturnom i sportskom centru Martinsee u Heusenstammu kod Offenbacha na Majni, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni. To je bio ujedno 38. susret hrvatske katoličke mladeži iz Njemačke u organizaciji toga ureda.

„Ostanite u razgovoru s Bogom!“

Sve je na početku pozdravio vlč. Komadina, poglavito sudionike olimpijade zaželjevši im puno uspjeha. Đakon Valjan je u propovijedi kazao kako čovjek ponekad zaželi imati slobodnu liniju kad želi s nekim razgovarati. „Vjerujte, postoji jedna linija, ko-

po Kristovom zakonu. Kad vas ovako ovdje vidim, onda mi je srce radosno. Nadam se, to je moj san, moja želja i moja molitva, da među vama kao pametnom i dobrom mladeži ima budućih hrvatskih znanstvenika i političara, obrtnika i radnika, koji će se zauzeti za istinsko zajedničko dobro hrvatskog naroda. Nadam se da će između vas biti i budućih hrvatskih

Prije olimpijade služeno je misno slavlje koje je predvodio delegat vlč. Ivica Komadina

Olimpijadi je prethodilo svečano misno slavlje u dvorani, koje je predvodio u ime organizatora delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina, a propovijedao je stalni đakon u Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) Giessen Mato Valjan. U suslavlju su još bili voditelj HKM Offenbach fra Petar Vučemilo, voditelj HKM Göttingen-Braunschweig vlč. Ante Ivančić, župnik župe Main-Taunus/Hochtaunus fra Marinko Vukman, voditelj HKM Essen vlč. Stjepan Penić, voditelj HKM Ennepetal-Lüdenscheid vlč. Branko Šimović, voditelj HKM Mainz fra Ante Bilić, voditelj HKM Saarbrücken o. Rudi Belko, iz domovine vlč. Milivoj Galić, dugogodišnji voditelj HKM Speyer, te dušobrižnici u HKM München fra Boris Čarić i HKM Frankfurt fra Ivan Čikara.

ja je uvijek slobodna, gdje uopće ne treba birati broja, nego jednostavno početi govoriti. Uvijek možemo početi razgovarati, a onaj s kojim želimo razgovarati uvijek je tu i uvijek želi slušati. Sigurno, kao dobro pripremljeni vjeroučenici Biblijske olimpijade, pogađate o kome se radi: To je dragi Bog. Uvijek želi s nama razgovarati, uvijek ima otvorenu liniju, otvoreno uho za razgovor s nama, za naše probleme, planove, pitanja“, kazao je. „Mi Hrvati i u domovini i ovdje u zadnje vrijeme nismo na dobru glasu. Ne stojimo dobro. Puno toga je krenulo kako ne treba. Ima tome puno razloga. Ali, svu krivnju ne smijemo pripisivati samo drugima. Za mnogo toga smo sami krivi, npr. kad mislimo samo na sebe, na vlastito bogaćenje, a kad nam drugi nisu važni. To nije

političara koji neće prvotno misliti na sebe i svoje sebične interese, nego će imati poglavito na umu interese i dobrobit hrvatske države i hrvatskog naroda. Ali, preduvjet za to je da ostanete u razgovoru s Bogom. Da ostanete u kontaktu s Božanskim učiteljem. Samo u suradnji s Isusom Kristom, u razgovoru s njime, u njegovoj školi vi ćete dozrijeti u zrele, poštene i korisne ljude i domoljube, u prijatelje svoga naroda i prijatelje svih drugih naroda dobre volje“, istaknuo je đakon Valjan dodavši kako su mladi okupljeni na olimpijadi budućnost hrvatskog naroda ovdje u dijaspori i u domovini, ali i Crkve u hrvatskom narodu.“ U prikaznim darovima prinesena su i vjeronaučna pitanja za olimpijadu. Na misi su pjevali mladi iz HKM Frankfurt predvođeni pastoralnom su-

radnicom s. Pavlimirom Šimunović, dok su mladi iz HKM Giessen sudjelovali u molitvi vjernika.

Pozdravi i kardinala Lehmana

Olimpijada je započela hrvatskom himnom. Prigodnu riječ u ime Biskupije Mainz, na čijem se području olimpijada održavala, održao je referent za dušobrižništvo katolička drugih materinskih jezika Bernd Krämer, koji je kazao kako je lijepo da su se mladi Hrvati okupili u tako velikom broju po 25. put na Biblijskoj olimpijadi. „Posebno me veseli što su mnogi mladi pristigli ovamo s velikim oduševljenjem.“ Ujedno im je zaželio puno uspjeha. Prenio je pozdrave i biskupa Mainza kardinala Karla Lehmana. Pozdrave je prenio i svojih kolega referenata za dušobrižništvo stranaca iz susjednih biskupija Fulda i Limburg. Generalni konzul Generalnog konzulata R. Hrvatske iz Frankfurta Josip Špoljarić je istaknuo kako je olimpijada već 3000 godina pojam za vrhunac. „Za doći na olimpijadu treba jaka volja, ali još više i napor. Uložili ste puno napora i vjerujem da će se to danas vidjeti“, kazao je poželjevši sudionicima olimpijade neka im ovo iskustvo bude u životu poticaj i sjećanje kako se do uspjeha dolazi radom i upornošću. Ujedno je podsjetio kako je on bio među pobjednicima prve vjeronaučne olimpijade u Hrvatskoj 1973. godine. „I danas sam na to ponosan i puno mi je pomoglo, a kroz učenje o vjeri upoznajemo i sebe same što je osnova za cijeli dobar i aktivan život. Isto se tako upoznajemo i kao narod. Vi ste predstavnici malog naroda u velikom njemačkom narodu. Dobro ste integrirani i dobar ste primjer zajedničkog suživota i pozitivnog doprinosa njemačkom društvu na svim razinama.“ Nekoliko je riječi kazao i Leo Sučić iz Karlsruhe, kojega je sin Marko Sučić sudjelovao na olimpijadi, a on je član pobjedničke ekipe na olimpijadi 2000. godine iz Mettmanna.

Potaknuo je okupljene na sudjelovanje na olimpijadama te je istaknuo kako je to jedno prekrasno iskustvo. Pročitano je i pismo ravnatelja za dušobrižništvo Hrvata u inozemstvu fra Josipa Bebića u kojem između ostalog stoji: „Olimpijade su oduvijek bili susreti koju su jako povezivali naše obitelji na kojima se naraštajima radosno svjedočila naša katolička vjera. Olimpijade smatram jednim od najvažnijih duhovnih susreta hrvatske inozemne pastve, na kojima se godinama izgrađivao hrvatski duhovni i kulturni identitet.“ Ujedno je zahvalio svima koji su sudjelovali u organiziranju olimpijada kao i sudionicima. „Usudujem se reći da u izvan-domovinstvu, na religioznome području, nema ništa snažnijega od Biblijske olimpijade što je oblikovalo našu djecu i mlade.“ Olimpijadu je otvorio delegat vlč. Komadina.

Pomlađeno prosudbeno povjerenstvo

Prije pismenog dijela natjecanja meditaciju iz svoje knjige „Na rastanku – 18 meditacija za maturante“ pročitao je autor mr. Tvrtko Beus, vjeročitelj u Hotelijersko-turističkoj školi u Zagrebu, koji je ujedno bio i autor pitanja za olimpijadu te predsjednik prosudbenog povjerenstva. Uz njega su još u komisiji bili dipl. teologinja iz Freiburga i. Br. Mirta Mlinarević i pastoralni referent iz Esslingena Ivan Ivanović. Zapisničarka je bila Mirjana Kaloci. Program je vodio dr. Adolf Polegubić, koji je u organizaciji i pripremi olimpijade sudjelovao zajedno djelatnicima Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta Romanom Kašaj, Ljubicom Markovica-Baban i Antonijom Tomljanović-Brkić.

Petnaest ekipa u drugom krugu

Na olimpijadi se okupilo četrdeset ekipa iz devetnaest hrvatskih katoličkih misija, zajednica i župa iz

Ekipe za vrijeme pismenog dijela olimpijade

Njemačke, koji su pristigli na olimpijadu zajedno sa svojim svećenicima i pastoralnim suradnicama, redovnicama i laikinjama, i suradnicima. U svakoj ekipi je bilo po pet članova. Tako su bile tri ekipe iz Bielefelda, dvije iz Darmstadta, jedna iz Düsseldorfa, jedna iz Ennepetal-Lüdenscheid, dvije iz Essena, tri iz Frankfurta, dvije iz Giessena, jedna iz Göttingena, dvije iz Karlsruhea, dvije iz Kassela, jedna iz Ludwigshafena, pet iz Main-Taunus/Hochtaunusa, dvije iz Mainza, tri iz Münchena, tri iz Offenbacha, dvije iz Pforzheima, jedna iz Rüsselsheima, jedna iz Saarbrückena i tri iz Wiesbadena. Sljedeće ekipe s osvojenih 50 od mogućih 50 bodova na pismenom dijelu prošle su u drugi usmeni dio natjecanja: I. ekipa Darmstadt, I. ekipa Essen, I. ekipa Frankfurt, III. ekipa Main-Taunus/Hochtaunus, IV. ekipa Main-Taunus/Hochtaunus, II. ekipa Mainz, I. ekipa München, II. ekipa Offenbach i I. ekipa Wiesbaden. U drugi, usmeni, dio natjecanja ušle su i ekipe s osvojenih 49 od mogućih 50 bodova u pismenom dijelu: I. ekipa Bielefeld, I. ekipa Giessen, II. ekipa Main-Taunus/Hochtaunus, V. ekipa Main-Taunus/Hochtaunus, I. ekipa Mainz i III. ekipa Offenbach. Nakon što su svi pokazali izuzetno znanje, prvo mjesto i zlatnu medalju osvojile su zajedno ekipa III. Main-Taunus/Hochtaunus, u kojoj su sudjelovali Ivana Vanjak, Antonija Galić, Ivona Galić, Kristina Lončar i Lucija Šušnjar, i I. ekipa München u kojoj su sudjelovali Patricia Galić, Bernard Crnjak, Martina Zubak, Rafaela Marić i Tea Zubak. Srebrne medalje i drugo mjesto osvojila je II. ekipa Offenbach u kojoj su bili Kristina Baćak, Kartarina Erić, Kartarina Suton, Matea Brko i Bernarda Brko. Brončane medalje i treće mjesto osvojila je IV. ekipa Main-Taunus/Hochtaunus u kojoj su bili Luka Juko, Marko Juko, Martin Tadić, Monika Vincek i Antonija Baotić. Misije, zajednice i župe iz kojih su ekipe sudjelovale na olimpijadi dobile su prigodne spomenice. Medalje i spomenice podijelio je u ime prosudbenog povjerenstva mr. Tvrtko Beus.

U zabavnom programu sudjelovala je skupina „Upitnik“ iz Obertshausena kod Frankfurta.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

BLEIBURG

Komemoracija žrtava bleiburške tragedije i hrvatskoga križnog puta

Svaki događaj označavanja ovoga žalobnog slavlja u povezanosti s bilo kojom stranačkom ili državnom poraženom ili pobjedničkom tendencijom bio bi nova teška zloporaba, upozorio je križevački vladika Nikola Kekić.

Središnja komemoracija žrtava bleiburške tragedije i hrvatskog križnog puta, 66. po redu, održana je u subotu 14. svibnja na Bleiburškom polju u Austriji. Komemoraciju su zajedno organizirali Ured hrvatske inozemne pastve i Počasni bleiburški vod. Spomen svečanost započela je molitvom odrješenja kod hrvatskog groba na mjesnom groblju u Unterloibachu, od kuda je krenula povorka prema Bleiburškom polju.

Misu za žrtve bleiburške tragedije i hrvatskoga križnog puta predvodio je križevački vladika Nikola Kekić. U koncelebraciji su bili i ravnatelj Nacionalnog ureda za hrvatsku inozemnu pastvu fra Josip Bebić, OFM, i njegov prethodnik u toj službi don Ante Kutleša, voditelj HKM u Klagenfurtu fra Pavo Dominković te tridesetak svećenika koji su pristigli s hodočasnici-
ma iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i mnogih europskih zemalja.

Pozdravljajući okupljene, ravnatelj Bebić istaknuo je kako je dolazak na Bleiburško polje znak zahvalnosti, nade i poštovanja prema svim nevinim žrtvama, ali i jamstvo da ih nikada nećemo zaboraviti. Duboko vjerujemo da je sa svakom nevinom žrtvom tu umirao i Sin Božji, Isus Krist, rekao je fra Josip, te u ime Ureda i svih hrvatskih dušobrižnika u inozemstvu, te u ime cijele iseljene Hrvatske, zahvalio svima koji su uveličali komemoraciju. Pozdravio je predstavnike Hrvatskog sabora pod čijim se pokroviteljstvom održava komemoracija, predstavnike Vlade RH, Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, predstavnike Islamske vjerske zajednice kao i drugih vjerskih zajednica, a posebno je pozdravio potomke i rodbinu žrtava bleiburške tragedije, kao i hodočasnike pješake i motoriste koji su pristigli u Bleiburg. Pozdrav je uputio i hrvatskim generalima u Haagu, kao i svim hrvatskim uznicima, ma gdje bili.

Na početku propovijedi biskup Kekić podsjetio je kako je Bleiburg veli-

Misu je predvodio i propovijedao križevački vladika Nikola Kekić

ka nesreća, bol koja je potresla ne samo hrvatski narod i kojoj bolno sjećanje još traje, okuplja i danas i potiče na razmišljanje. Uspomena se za pravo odnosi na sve žrtve onoga vremena, na sve logore, mučilišta i gubilišta. Bleiburg je na svoj način postao znakom svih tih patnji, jer tu je bilo moguće okupljati se u dobu kad drugdje u domovini to nije bilo moguće, istaknuo je biskup, te podsjetio kako je vodstvo tih žalosnih proslava nakon toliko ponovne uspostave hrvatske države preuzela Katolička Crkva, što je odmah manje ili više sprečavalo uvijek moguću politizaciju u korist ove ili one skupine, stranke ili države. Iz godinu u godinu to je sve jasnije i značajnije.

Biskup je podsjetio i kako je na Bleiburškom polju na svojevrsan način pokrenut niz zločina koji se proširio u druga područja. Kad se kao hrvatski katolici sjećamo pobijenih Hrvata, odmah u spomen i molitvu uključujemo i sve nedužne žrtve iz drugih naroda i vjeroispovijesti, jer sve žrtve Bleiburga i križnih putova

moramo smatrati nedužnim žrtvama osвете, budući da su stradali bez pravedna suda i dokazane krivnje, a svaki je čovjek načelno nedužan dok mu se ne dokaže osobna krivnja. Zato bi svaki događaj označavanja ovoga žalobnog slavlja u povezanosti s bilo kojom stranačkom ili državnom poraženom ili pobjedničkom tendencijom bio nova teška zloporaba, upozorio je biskup Kekić, te nastavio kako „ne moramo isticati da je takvih zloporaba bilo također na gubilištima u domovini, što je bio razlog da se crkveno vodstvo teško ili nikako nije moglo u to uključiti. Sada je, Bogu hvala, moguće o svemu tome svjesnije i mirnije misliti i postupati“.

Križevački vladika istaknuo je kako okupljeni na komemoraciji ne istražuju ničiju osobnu krivnju ni političko opredjeljenje, nego su došli iskazati ljudsku i kršćansku počast svim žrtvama. Žrtve su velikom većinom bili Hrvati, i baš zato za njih posebno moli i na njih misli svekoliki hrvatski narod u domovini i inozemstvu, izno-

NA BLEIBURŠKOM POLJU OTKRIVENA BRONČANA BISTA VLČ. VILIMA CECELJE

Hrvatski svećenik dobrotvor čuvar bleiburške tragedije

Ljudi će ga pamtiti po njegovim dobrim djelima, supatništvu s braćom i sestrama te milosrđu i ljubavi.

U tijeku središnje komemoracije u povodu 66. obljetnice bleiburške tragedije i hrvatskog križnog puta, pokraj kapele postavljena je bista vlč. Vilima Cecelje (Sveti Ilija, 24. travnja 1909.–Salzburg, 3. srpnja 1989.). Bistu je blagoslovio križevački biskup Nikola Kekić, a otkrili su je bliski suradnici vlč. Cecelje predsjednik Počasnoga bleiburškog voda Ilija Abramović i predsjednik časnog suda PBV-a Marijan Luburić. Ispod poprsja visine 100 cm, rada akademskog kipara Tomislava Kršnjavoga iz Zagreba, izlivenog u lijevaonici Ujević napisano je „Hrvatski svećenik dobrotvor čuvar bleiburške tragedije“. Odljevi biste postavljeni su i na mjestima vezanim uz djelovanje vlč. Cecelje. Odljev će biti postavljen i u rodnoj župi vlč. Cecelje, Svetom Iliji u Varaždinskoj biskupiji.

Vlč. Vilim Cecelja nakon završetka gimnazije u Varaždinu 1928. godine upisuje KBF u Zagrebu. Za svećenika ga je 29. srpnja 1932. zareadio zagrebački nadbiskup Antun

Bauer. Najprije je službovao kao kapelan u Bedenici, a potom kao župnik u Hrastovici (1935.–1939.) od kuda odlazi u Zagreb, u Kustošiju, gdje je sagradio crkvu Nikole Tavliča. Nadbiskup Alojzije Stepinac imenovao ga je zamjenikom vojnoga vikara. S mjesta župnika župe sv. Mar-

ka na Gornjem gradu 8. svibnja 1944. premješten je u Beč, gdje postaje voditelj podružnice Crvenoga križa i skrbi o hrvatskim ranjenicima. Nakon II. svjetskoga rata komunistička vlast mu zabranjuje povrat u Hrvatsku. O vlč. Cecelji nadbiskup Stepinac je na montiranom sudskom procesu godine 1946. rekao: „Da su svi ljudi bili kao Cecelja, ne bi nikada nikomu ni vlas s glave pala“. Zatočen je u logoru za ratne zločince u Glaserbachu kraj Salzburga do svibnja 1947. godine. Po izlasku iz logora od 1950. u Salzburgu vodi Hrvatski Caritas. Pomagao je svima onima koji su preživjeli Bleiburg, tu najveću tragediju našega naroda, te posto simbol štovanja Bleiburga. Često je isticao: „Vjerujte, hrvatska država će opet biti obnovljena. Ja možda neću to dočekati, ali morate vjerovati da pravda mora pobijediti“. U Salzburgu je i preminuo 1989. godine. Posmrtni ostaci prenesi su godine 1997. u rodno mjesto Svetog Iliju.

Tekst i snimka: IKA

va pronalazeći svoje temeljno jedinstvo u čovječnosti i za svih povijesnih podjela, jer Hrvatskoj zaista treba povezanost hrvatskoga narodnog bića, i na ovaj način Crkvom promičemo ljudsko i narodno jedinstvo tijekom stoljeća a i danas ugrožavano lažima i kratkovidnim ideologijama, rekao je biskup. Istaknuo je kako kršćanstvo nije ideologija nego zajedništvo, a mi, katolici, pružamo ruke svima koji drukčije vjeruju i misle dokle god hrvatskom narodu, drži vi i svim njezinim građanima žele dobro, a spomen na mučenike postaje poticaj na suvremeno domoljublje i ljubav među narodima. Stoga nemojmo nikada više upadati u slične političke ideološke stranputice koje redovito završavaju krvlju, čak i robovanjima vještijima i jačima, pozvao je biskup, te podsjetio kako su i kruh i vino kojima se i to euharistijsko slavlje služi, plodovi i znakovi poštenog rada, zauzimanja za mir i blagostanje. Stoga u tom duhu neka djeluju i svi koji našem narodu žele istinsku

slobodu, kruh svagdašnji i slogu u patnji i radosti. Biskup se osvrnuo i na skorašnji pohod pape Benedikta XVI. koji također posvuda promiče te vrijednosti. Istaknuo je, kako će Papa moliti s obiteljima, mladima, kao i s biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama i njihovim pripravnicima. Posljednji susret bit će u zagrebačkoj katedrali kod groba bl. Alojzija Stepinca. U tom duhu slavimo ovaj Bleiburg i tako usmjeravamo Crkvu u Hrvata i sav hrvatski narod. Povijest nas uči da su sve nesreće i tragedije u prošlosti hrvatskoga naroda bile prevladane stamenom vjerom u Trojedinoga Boga, po zagovoru presvete Bogorodice Marije. Za nas, vjernike, sadašnjost i budućnost hrvatskoga roda ovisi jedino o čvrstoj vjeri u Boga, Oca u povezanosti s Isusom Kristom, jedinorođenim sinom njegovim i o Duhu Svetome. Zato, braćo i sestre, budimo i ostanimo „Zajedno u Kristu“, pozvao je biskup Kekić.

Na kraju mise riječ zahvale predvoditelju slavlja i koncelebrantima te

svim hodočasnici uputio je fra Josip, zahvalivši i austrijskoj policiji i sanitetu. Misno slavlje pjevanjem je uvećao mješoviti zbor župe sv. Josipa sa zagrebačke Trešnjevke pod ravnateljem Josipa Škvorca.

Na početku komemorativnog skupa, uz izravan prijenos Hrvatske radiotelevizije i Hrvatskog katoličkog radija, pozdravne riječi uputili su zastupnik dr. Andrija Hebrang u ime Hrvatskog sabora, ministar unutarnjih poslova Tomislav Karamarko u ime Vlade RH, Bože Ljubić u ime Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Hrvatskog narodnog vijeća BiH, i Krešimir Miletić u ime Počasnoga bleiburškog voda. Pozdrav i molitvu za žrtve uputio je i predstavnik Islamske zajednice imam u Gunji Ildiriz Bešić.

Po završetku mise, predstavnici Hrvatskog sabora, Vlade RH, Počasnoga bleiburškog voda, te mnoštvo udruga, zajednica i pojedinaca iz domovine i iseljeničva položili su vijence i zapalili svijeće.

Tekst i snimka: IKA

HKM BERN (ŠVICARSKA)

Misija u službi svome narodu

Hrvatska katolička misija Bern u Švicarskoj (Zähringerstr. 40, 3012 Bern; telefon 0041 31 3020215; fax. 0049 31 3020513; www.hkm-bern.ch; E-mail: hkm.bern@bluewin.ch) utemeljena je 18. veljače 1973. godine, a ima registrirano oko 1400 obitelji, u kojima je oko 8000 Hrvata katolika.

Misijski zbor od vodstvom Franka Bandere

Pastoralna suradnica
Ruža Radoš

Hrvatska katolička misija Bern u Švicarskoj (Zähringerstr. 40, 3012 Bern; telefon 004131 3020215; telefax. 0049 313020513; www.hkm-bern.ch;

e-mail: hkm.bern@bluewin.ch) utemeljena je 18. veljače 1973. godine, a ima registrirano oko 1400 obitelji u kojima je oko 8000 Hrvata katolika. Više od polovice toga broja Hrvati imaju dvojno državljanstvo jer je u Švicarskoj to dozvoljeno. Od 1991. godine postrožen je dolazak stranaca u Švicarsku, te Hrvati više ne dolaze. Osamdeset posto vjernika je iz Bosne i Hercegovine, od kojih je ponajveći broj iz Bosanske posavine. Pretpostavlja se da je u cijeloj Švicarskoj oko 100.000 Hrvata.

Iz povijesti misije

Prvi hrvatski misionar u Švicarskoj je hercegovački franjevac fra Lucijan Kordić, koji je kao i brojni drugi hrvatski svećenici nakon Drugoga svjetskog rata emigrirao. U Rimu je nastavio studij te je 1953. godine zbog problema s plućima došao na liječenje u Švicarsku. Prva hrvatska misija u Švicarskoj osnovana je u Zürichu, a osnovao ju je fra Ljubo Krasić. Potom je osnovana 1972. godine u Baselu, a nakon nje godinu dana kasnije, 1973. u Bernu.

U kasnijem vremenu osnivaju se i druge hrvatske misije u Švicarskoj. Danas ih je u Švicarskoj dvanaest i u svima pastoralno djeluju franjevci Hercegovačke franjevačke provincije Blažene Djevice Marije sa sjedištem u Mostaru. Na svakoj je po jedan svećenik, osim u Zürichu, u kojem djeluju tri hrvatska svećenika. Tu je i deset pastoralnih suradnica koje su uglavnom u pastoralnoj službi kao katehistice i orguljašice. Više o Hrvatskoj katoličkoj misiji Bern, kao i o drugim hrvatskim misijama u Švicarskoj može se doznati iz hvale vrijedne knjige dr. fra Viktora Nuića „Četrdeset godina duhovne skrbi o Hrvatima u Švicarskoj 1961.–2000.“, Movis, Zagreb-Zürich, 2001., kao i u glasilu hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj „Movis“, koji izlazi od ožujka 1970.

Misija u Bernu u početku je obuhvaćala sedam kantona, skoro polovicu Švicarske. Od nje se 1982. godine odvojila misija Lausanne, a 1999. i misija Solothurn. Sada se granice misije Bern poklapaju s granicama istoimenog kantona Bern. Kao što je istaknuto, danas u Bernskom kantonu živi oko 8000 Hrvata. Kako ističe voditelj misije, hercegovački franjevac fra Gojko Zovko, svi Hrvati koji uzmu švi-

carsko državljanstvo u švicarskim se statistikama ne vode više kao Hrvati, ali su oni, dodaje fra Gojko, i dalje članovi Hrvatske katoličke misije Bern i u njoj vrlo aktivni.

Pastoralno osoblje

Dosad su u misiji djelovali: fra Šimun Oreč (1973.–1976.), fra Ivan Matijašević (1976.–1984.), fra Šimun Šito Čorić (1984.–1999.), fra Jerko Penava (1990.–1994.), fra Ante Pranić (1995.–2005.) te fra Gojko Zovko od 1. veljače 2005. do danas. Kao pastoralne suradnice djelovale su: Mila Šram (1974.–1979.), Jelena Brica (1980.–1982.), Marija Novosel (1984.–1996.) i Ruža Radoš od 1996. do danas.

U misiji je još 15 posto radnog vremena zaposlen i Franko Bandera koji vodi misijski zbor u kojem je oko 60 članova odraslih i djece. Zbor na orguljama prate Marina Miloš i Ivana Matić u Bernu, Ivo Leutar i Wide Obradović u Thunu, a Domagoj i Josip Milić u Bielu.

Pastoralne aktivnosti

Misna slavlja slave se na šest mjeseci: u Bernu u crkvi Svetoga Križa svake nedjelje u 12 sati i Thunu u crkvi Sv. Marije svake nedjelje u 14.30 sati, u Bielu u župnoj crkvi Krista Kralja svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 18 sati, u Langenthalu u crkvi Sv. Marije 1., 3., i 5. nedjelje u mjesecu u 8.30 sati, u Interlakenu u župnoj crkvi svake 1. i 3. srijede u 19.30 sati i Meiringenu u crkvi Dobrog Pastira 1. ponedjeljka u mjesecu u 19.30 i 3. nedjelje u mjesecu u 18 sati.

U organizaciji misije drži se tjedno više od dvadeset sati vjeronauka u sklopu hrvatskih dopunskih škola na području misije te u Meiringenu i Interlakenu prije sv. mise, a za krizmanike i prvopričesnike četvrtkom i subotom u

Ovogodišnji krizmanici

Voditelj misije fra Gojko Zovko s dr. Tomislavom Ivančićem koji je nedavno u misiji vodio duhovnu obnovu

centru. Svake godine pripremaju se djeca za sakrament prve sv. pričesti i sv. potvrde. U hrvatskom katoličkom centru u Bernu, koji se prostire na 220 m², svakodnevne su aktivnosti. Ured voditelja misije i pastorage suradnice otvoren je svakoga dana od 10 do 16 sati. Organizira se besplatan tečaj jezika, pjevanja i sviranja za djecu. Okuplja se zajednica žena u Bernu i Thunu, koja broji oko 130 članica, te mladi i studenti kao i odrasli vjernici. U sklopu centra je i bogata knjižnica s 2000 naslova na hrvatskom jeziku, a tu je i prezentna knjižnica s hrvatskim i švicarskim časopisima i mogućnošću korištenja interneta. Vjernici iz misije svake godine zajedno s drugim hrvatskim vjernicima iz Zapadne Europe sudjeluju u zajedničkom hrvatskom

hodočašću u Lurd, a također misija i samostalno hodočašći u brojna svetišta, primjerice Rim, Padovu, Svetu zemlju i sl. Sudjeluju i na svim aktivnostima hrvatskih misija u Švicarskoj, hodočašću u Eisiedeln, hodočašću mladih i ministrantskom susretu. Tu su misijska vijeća u Bernu sa predsjednikom Antom Čorlukom i Thunu sa Smiljanom Čorićem koja broje po 14 članova.

Sadašnji misionar uveo je pobožnosti prvih petaka i zadnjih euharistijskih četvrtaka u mjesecu sa klanjanjem i ispovijedi. U Bernu već više godina postoji molitvena skupina koja svakog četvrtka i nedjelje prije mise moli kronicu. Organiziraju se i razne svečanosti: Majčina dana, Nikolinja, poklada, raznih izleta. Na svim mjestima poslije svete mise je zajedničko druženje u župnim dvoranama uz piće, kavu i kolače. Za ministrante i krizmanike organiziraju se izleti, a za mlade dan skijanja. Redovito se pozivaju i gosti iz domovine na duhovne i kulturne susrete, razne tribine i sportske aktivnosti. Primjerice, nedavno je duhovnu obnovu vodio istaknuti hrvatski teolog, duhovni voditelj i pisac prof. dr. Tomislav Ivančić. Vrlo dobra je

suradnja s Hrvatskim veleposlanstvom sa sjedištem u Muriju kod Berna.

Godišnje između Božića i Uskrsa misionar posjeti više od 400 obitelji. Veliki bolnički centar u Bernu, u kojem su bolesnici i iz drugih kantona, sve češće prima i hrvatske bolesnike, koji rado pozovu i svećenika.

Vjernička karitativna osjetljivost

Misijska karitativna djelatnost je vrlo aktivna. Svake se godine u domovinu pošalje preko 50.000 CHF iz misijskog fonda Kruha sv. Ante, fonda Zajednice žena i drugih misijskih aktivnosti. U posljednje vrijeme pomaže se obnova samostana u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Iako je najveći broj vjernika u misiji iz Bosne i Hercegovine, koji su i sami opterećeni obnovom i gradnjom i brigom za rodbinu i prijatelje, ipak se, kako ističe fra Gojko, osjeća da naši ljudi rado pomažu braći u nevolji.

U misiji djeluju i dvije folklorne skupine „Duvanjske rose“ i „Plehan“ kao i čuveni sastav „Chorus croaticus“ i glazbeni sastav „Leutar“. Tu su i nogometni klubovi „Slavonija“, „Tomislavgrad“, „Posavina“, „Zagreb“ i „Vaganac“. Neki se natječu i u švicarskim ligama.

Voditelj misije je aktivan i u švicarskim crkvenim krugovima, vijećima dotičnih župa, a već godinama je u ime svih stranih svećenika kao delegat u pastoralnoj komisiji Biskupske konferencije Švicarske, kao i u svećeničkom vijeću biskupije Basel. Valja podsjetiti kako je na 35. obljetnicu misije 2008. godine svečano misno slavlje u misiji predvodio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

Adolf Polegubić
Snimio: A. Polegubić

Vjernici za vrijeme mise u crkvi Sv. Križa u Bernu

Piše:
dr. Ivica
Žižić

Kršćanska istina darivanja

Veličina dara je u tome da se dadne drugome živjeti, da se život drugoga ljubi i čuva kao svoj.

Dar govori sveopćim jezikom kojega svi razumiju. On ne poznaje jezične barijere. Njega razumiju svi ljudi zato jer utkan u samu srž našega življenja. Čovjek je ujedno biće dara, ali je također darovano biće. Darom i darivanjem ispisa - ne su mnoge važne stranice njegova života. No, čovjek je darovano biće, jer sve što je vezano uz njegov iskon, uz njegov rast i sazrijevanje, uz njegovo življenje sve je to stvar dara. Koja je istina darivanja? Koja je svrha i logika dara? I na koji način kršćani shvaćaju, prakticiraju i žive zbiljnost dara? Odgovor na ova pitanja možemo pronaći samo ako se vratimo u iskustvo dara i darovanosti, ako zadenemo u nutarnji svijet dara te u njemu pokušamo otkriti logiku neobične ljepote i plemenite velikodušnosti.

Darivanje – odnos velikodušnosti

Kada čovjek nađe u ulozi darivatelja stavlja se u neobičan odnos. On je naizgled u nepovoljnoj situaciji, jer se treba odreći neke vrijednosti da bi je darovao drugome. Darivatelj je već u početku onaj „koga gubi“ da bi stekao jedan odnos povjerenja i priznanja, učvrstio veze prijateljstva, ljubavi. Dar se pomno priprema. Važno je kako dar naizvan „izgleda“. Ali je važna i „vrijednost“ dara. No, prava vrijednost počiva u iskrenoj velikodušnosti darivatelja. Pravi dar uvijek proizlazi iz velikodušnosti i nada se da će susresti priznanje, prijateljstvo ljubav drugoga. No, kada dar nastane iz proračunatosti, kada se darom pokuša „kupiti“ drugoga, tada dar umire. Vidljivo je da dar nastaje (ili nestaje) u srcu darivatelja. U igri darivanja nitko nije nezainteresiran. Posebno primatelj ne može ostati neosjetljiv na snagu dara koji želi prodrijeti duboko u njegov život i reći mu koliko je vrijedan poštovanja, priznanja i ljubavi. I primatelj se nalazi u neobičnoj situaciji: iskreni dar dodiruje ga duboko i unosi u odnos zahvalnosti. Hvala najljepša – to je prva riječ na ustima primatelja. Taj spontani izraz znak je uljudenosti, ali

još više iskrenoga iznenađenja i dirnutosti. Velikodušnost uvijek iznenađuje, a dar nikada ne ostavlja ravnodušnim.

Darivanje i slavlje

Darivanje ne može bez slavlja. Ono je već u sebi jedan „obred“ kojim se potvrđuje spona prijateljstva, ljubavi, poštovanja... Razumljivo je da su trenuci u kojima ljudi daruju jedni druge uistinu svečani, jer su okrunjeni nekim značajnim događajima. Povod darivanju uvijek su odlučujući trenuci življenja: rođenje, ženidba, rođendani ili završetak školovanja ne-

Nitko nije sam od sebe nego je dar drugih (roditelja). No, čovjekova darovanost seže mnogo dalje (kao što je to slučaj kod različitih talenata) i mnogo dublje (čovjekova stvorenost na sliku Božju).

ki su povodi u kojima slavlje i dar postaju jedno. I u kršćanskoj tradiciji, osobito prigodom slavlja sakramenata darivanje pretpostavlja slavlje, a slavlje uvijek uključuje darivanje. Dar uronjen u slavlje nema nekog drugog cilja doli postati zajedništvo i sjećanje. Istinski dar nosi u sebi tragove darivatelja. I uvijek podsjeća na istinu da je taj drugi dio našega življenja i njegovih velikih trenutaka. Pravi darovi sposobni su probuditi sjećanje na događaj darivanja i obnoviti spone blizine i povjerenja. Kao što dar živi od uspomene na slavlje tako živi i od iščekivanja. On u sebi nosi napetost ponovnog susreta i ponovnog slavlja. Dar čuva uspomene prošlosti i trajno je otvoren budućnosti.

Čovjek – darovano biće

Već malo promišljanje dara otkriva velike teme čovjekove humanosti. Ljudi daruju da bi drugima rekli koliko im znače, da bi podijelili važne trenutke u svojem životu, da bi slavili ži-

votne prijelaze... Očito je da darovi žive od nakane darivatelja, da žive od emocija povjerenja, od uspomena i od otvorenosti prema budućnosti. Darivanje preobražava. Kad se dogodi dar i darivatelj i primatelj više nisu isti, jer ih je dar zauvijek obilježio jedinstvom, a slavlje utvrdilo u svezi povjerenja. Tako je i sa drugim velikim životnim iskustvima koje s pravom nazivamo darom. Dar ljubavi i života, dar roditeljstva, pa sve intelektualne, umjetničke, sportske darovitosti, u svemu vidimo da je čovjek darovano biće. Nitko nije sam od sebe nego je dar drugih (roditelja). No, čovjekova darovanost seže mnogo dalje (kao što je to slučaj kod različitih talenata) i mnogo dublje (čovjekova stvorenost na sliku Božju). Tko se prepozna darovanim taj zahvaljuje, odnosno, slavi, jer je milosno dirnut odnosom koji mu daje vjeru i nadu. U tom smislu slaviti velike životne događaje znači spominjati se sa zahvalnošću da smo darovani, da smo djeca dara izrasli iz ljubavi drugih i upućeni drugima.

Božje darivanje

Čitava spasenjska povijest prožeta je Božjim darivanjem. Tragovi Božjega dara vidljivi su u stvaranju, u oslobođenju Izraela, u zakonu i proročima. Božji dar je najvidljiviji u Isusu Kristu u kojem svaki čovjek može pronaći razloge svoje darovanosti i u kojem može istinski zahvaliti za sve ono što jest. Kad kažemo da se Bog velikodušno daruje onda priznajemo da je On prihvatio logiku dara utkanu u naš ljudski život i kulturu. Božje darivanje počiva na iskrenoj velikodušnosti, ono unosi u zahvalnost, taj dar iznenađuje čovjeka i uvodi ga u slavlje, te konačno on čuva neizbrisiv spomen na prošlost koja se trajno otvara budućnosti. Svojom prisutnošću Bog preobražava ljude te ih uči da budu bića dara. Veličina dara je u tome da se dadne drugome živjeti, da se život drugoga ljubi i čuva kao svoj. Nošeni nezainteresiranom velikodušnošću ljubavi darivati znači po primjeru Isusa Krista do kraja dati život drugome. ■

Das Sakrament der Ersten Heiligen Kommunion

Beginnend mit dem Weißen Sonntag wird fast jeden weiteren Sonntag in den Monaten Mai und Juni in einer der kroatischen Missionen und Gemeinden Erstkommunion gefeiert. Das ist nicht nur für die Kommunionkinder selbst und ihre Eltern ein besonderes Ereignis, sondern für die ganze Kirchengemeinde. Gleichzeitig ist das für uns Erwachsene ein willkommener Anlass, uns an unsere eigenen Kindertage zu erinnern – an die Freude der ersten Teilhabe am Tisch des Herrn und gleichermaßen an die Freude, die wir immer wieder verspüren, wenn wir den Leib Christi empfangen. Mit meiner Erinnerung an die eigene Erstkommunionfeier schwingt eine fröhliche Nostalgie mit, obwohl damals alles weniger feierlich und viel dürftiger war als heute. Es war Nachkriegszeit, und die Armut war ziemlich groß. Dennoch war es irgendwie schön. Vermutlich denkt da jede Generation gleich. Meistens empfindet jeder Mensch seine Zeit und seine Kindheit als die schönste. So erinnere ich mich zum Beispiel nur an einige Details meiner Erstkommunionfeier. Damals gingen wir schon als Erstklässler zur Erstkommunion. In der Kirche saß ich in der zweiten Reihe auf der rechten Seite, der sogenannten „männlichen“ Seite. Die Mädchen saßen auf der linken Seite. Wir waren viele Kommunionkinder, und die Kirche war brechend voll. Das war kein Wunder, denn es war die einzige katholische Kirche in der ganzen Stadt. Ich erinnere mich auch, dass es ziemlich warm war, so dass mir der Duft und der Rauch meiner Erstkommunionkerze ziemlich zu schaffen machten. Im Garten hinter dem Kloster wurde ein gemeinsames Foto gemacht. Ich trug einen Matrosenanzug, den ich dann später auch noch zu besonderen Anlässen anziehen durfte. Es gab weder Videokameras, CDs noch DVDs, aber dennoch wurden, neben dem gemeinsa-

men Foto, auch Fotos mit den Eltern und den Geschwistern gemacht. Für mich war das ein schönes Erlebnis. Alle haben mir gratuliert, und ich war plötzlich „jemand“; fühlte, dass der Himmel mich anlächelte, nicht nur weil die Sonne schien, sondern wegen der besonderen Nähe Gottes. Es ist gerade dieses Gefühl, glaube ich, dass jedes Kommunionkind erfasst, wenn es verspürt, dass Gott in ihm und mit ihm ist, und dass das Brot, das es zum ersten Mal speist, das le-

oder wie sie ihre Schulden und Wucherzinsen zurückzahlen sollen. Zwar sind wir uns dessen bewusst, aber dennoch hat uns die letzte globale Finanzkrise wieder einmal mehr deutlich gemacht, dass nicht alles für Geld zu haben ist; dass alles dies, was wir in unserem Leben aufgebaut und erreicht haben, nicht unseren wirklichen Hunger nach Leben stillt.

Erstkommunionfeiern können uns immer wieder aufs Neue inspirieren, über das Mysterium des Glaubens nachzudenken – über das Brot des Lebens, das sich uns hingibt und uns mit der wahrhaftigen inneren Ruhe und Zufriedenheit sättigt – über das Mahl des Leibes Christi, das wir gratis und zinsfrei erhalten, völlig frei und ohne Angst, diese Schulden nicht begleichen zu können. Nach Apostel Paulus werden wir durch das Mahl selbst zum mystischen Leib Christi – werden seine Gemeinschaft, gleichermaßen solidarisch mit den Geringen

Die diesjährigen kroatischen Kommunionkinder in Kloppenheim

bendige Brot ist. „Ich bin das lebendige Brot, das vom Himmel herabgekommen ist. Wer von diesem Brot isst, wird in Ewigkeit leben. Das Brot, das ich geben werde, ist mein Fleisch, (ich gebe es hin) für das Leben der Welt“ (Joh 6, 51). Wir in Deutschland oder überhaupt in der westlichen Welt leben im Überfluss und sind reicher an materiellen Gütern, als es unsere Eltern waren. Dennoch fühlen wir immer mehr, dass uns diese irdischen Güter weder erfüllen noch unseren Hunger und Verlangen nach dem Höheren stillen können. Im Gegenteil, je mehr wir konsumieren, umso abhängiger werden wir von den irdischen Speisen. Manch einer von uns kämpft ständig mit seinem Gewicht; fällt von einer Abhängigkeit oder Krankheit in die nächste und danach kommt die Qual, den „Normalzustand“ wiederzuerlangen. Andere wiederum haben quälende Gedanken und schlaflose Nächte, weil sie nicht wissen, wie sie Auswege aus verzwickten Lebenssituationen finden,

und den Reichen aber auch mit allen Hungernden, Dürstenden, Armen, Kranken und Verfolgten dieser Welt. Welch ein Segen ist es doch in unserem Glauben, sich in Sicherheit wiegen zu können, dass Gott ein guter Vater ist, der nicht nur auf unsere Fehltritte wartet, um uns dann doppelt zu bestrafen, sondern vielmehr jede Unzulänglichkeit wohlwollend verzeiht. Es ist ein gutes Gefühl, dass Gott mit mir ist, und dass er mich immer wieder einlädt, mich am Leben zu erfreuen. Wie unterschiedlich sind doch diese Maßstäbe zu denen, die uns der Arbeits- und Wirtschaftsmarkt auferlegt, wo nur die Erfolgreichen bestehen und die ersten Ränge für sich einnehmen.

Die Erstkommunion und jede Kommunion ist ein Schritt zum Himmel, aber auch ein Schritt zu einer besseren Welt. Die Kommunion ermuntert uns, gegen das Böse in uns und um uns anzugehen. Dieses Brot des Himmels macht uns satt und stark, Gutes zu tun. **Pfr. Ivica Komadina, Delegat**

MAINZ

Das Bistum Mainz feiert seinen Bischof und sich selbst

Eine Menge zu feiern hatte das Bistum Mainz am Sonntag, 22. Mai, rund um den Mainzer Dom: den 75. Geburtstag von Kardinal Karl Lehmann, die Verlängerung seiner Amtszeit als Bischof von Mainz – und das bunte Leben im Bistum selbst.

Der Gottesdienst auf den Domplätzen, mit dem um 10 Uhr das Fest begann, war zugleich Gedenk- und Dankgottesdienst anlässlich der Seligsprechung von Papst Johannes Paul II. Nach dem Gottesdienst wurde weitergefeiert. Dekanate und Pfarreien, Einrichtungen, Verbände und Schulen stellten an rund 130 Ständen rund um den Dom ihre Arbeit vor; auf zwei Bühnen (auf dem Marktplatz und auf dem Liebfrauenplatz) gab es beinahe ununterbrochen Unterhaltung: Talente aus dem ganzen Bistum präsentierten Musik und Tanz, Akrobatik und Zauberei. Moderatoren waren zwei echte „Meenzer“ Fastnachtsgrößen: Hildegard Bachmann und Andreas Schmitt.

Um 13 Uhr begann mit einem Orgelimpuls von Domorganist Daniel Beckmann ein geistlich musikalisches

Photo: A. Polegubici

Die hl. Messe zelebrierte und die Predigt hielt der Mainzer Bischof Kardinal Karl Lehmann.

Programm im Dom, gestaltet von Mainzer Kirchenmusikern sowie von Schul- und Kirchenchören aus dem Bistum. Viele Besucher nutzten die Gelegenheit, um eine der zahlreichen Ausstellungen zu besuchen, die im Dom und drum herum zu sehen waren, so etwa die Sonderausstellung „Der verschwundene Dom“ im Bischöflichen Dom- und Diözesanmuseum. Bewundern konnten die Besucher auch bedeutende französische Kirchenbauten der Moderne, auf meisterhaften Fotografien des Künstlers Michael Zimmermann festgehalten, die unter dem Titel „L'Art Sacré – Liturgische Räume in der Moderne“ im Haus am Dom präsentiert wurden. Die beeindruckende Fotoausstellung „Wegbegleiter – im Sterben“ im Dom lohnte einen Besuch ebenso wie die Ausstellung „Farbige Botschaften“ der Mainzer Malerin Brigitte Zander in der Martinusbibliothek.

Das Bistumsfest, bei dem das Bistum Mainz seinen Bischof, aber auch sich selbst feierte, endete mit einer feierlichen Vesper um 17.30 Uhr im Mainzer Dom.

Glaube und Leben/A.T.B.

Firmenkatechese in Herzegowina

Marko Šutalo, „Firmkatechese in Herzegowina – Empirische Befragung von Priestern und Ordensleuten. Erarbeitung einer Konzeption für die Firmkatechese“, Lit Verlag, Reihe: Tübinger Perspektiven zur Pastoraltheologie und Religionspädagogik, Bd. 41, 2011, 336 S.

Die Firmkatechese ist Gegenstand ständiger Reflexion in der Praxis. Auch in den Diözesen Herzegowinas, die von jahrelanger kommunistischer Herrschaft geprägt sind, muss die Firmkatechese evaluiert und der aktuellen Situation von Jugendlichen immer neu angepasst werden. Marko Šutalo führte qualitative Interviews mit Priestern und Ordensleuten durch, die in der Firmkatechese tätig sind. Diese Interviews geben einen Einblick in die „Werkstatt Firmkatechese“ in Herze-

gowina und werden vom Autor interpretiert. Die Ergebnisse der empirischen Forschung konfrontiert Marko Šutalo mit entwicklungspsychologischen Erkenntnissen und einer pneumatologischen Reflexion des Firmsakraments im Licht des Zweiten Vatikanums. So entsteht eine Kriteriologie für die Firmvorbereitung, die einen starken Akzent auf die Rolle der Familien und Laien legt und gleichzeitig eine bessere Ausbildung der Leitungsverantwortlichen fordert.

ROSENHEIM

Petnaesti susret ministranata

U subotu 7. svibnja održan je susret ministranata hrvatskih katoličkih misija u Bavarskoj. U crkvi Krista Kralja okupilo se više od 200 ministranata iz misija: Ingolstadt, Kempten, Augsburg, Nürnberg, Rosenheim, München, Freising i Traunreut. Misno

Za vrijeme svete mise pjevao je vokalno instrumentalni sastav misije Rosenheim pod vodstvom pastoralnog suradnika Mirka Kapetanovića. Nakon mise uslijedio je ručak na stadionu, a potom sportska natjecanja u trčanju, graničarima i nogometu. Živo

r., Martina Katolik – Augsburg – V. r., Maja Jurić – Augsburg VI. r., Monika Marinić – München VII. r. i Martina Marinac – Kempten VIII. r.

Trčanje – dječaci: Antonio Mihačević – München I. r., Dominik Zrakić – München II. r., Leon Rajkovača – Augsburg III. r., Petar Buljan – München IV. r., Antonijo Kordić – Kempten V. r., Mario Pušić – München VI. r., Matej Kopic – München VII. r. i

Na susretu se okupilo oko 200 ministranata

slavlje predvodio je don Vitomir Zečević, a suslavili su don Niko Šošić, o. Mile Gugić, o. Nediljko Norac, o. Tomislav Dukić i o. Jozo Župić. Župnik Rosenheima fra Nediljko Norac na početku misnog slavlja srdačno je sve pozdravio i zaželio dobrodošlicu u grad cvijeća. Ministrantima je poželio da budu ne samo službenici oltara-ministranti, nego i demonstiranti Božji svojim dobrim ponašanjem. Don Vitomir je u svojoj kratkoj, ali sadržajnoj propovijedi potaknuo ministrante na svetost života, a za primjer im je stavio pred oči sv. Dominika Savija koji je već u četrnaestoj godini postao svetac zahvaljujući prihvaćanju dobrih savjeta sv. Ivana Bosca. Zatim im je stavio na razmišljanje riječi poznatog brazilskog nogometaša Kake, trenutno igrača Real: „Isusa u mom životu trebam svakodnevno, jer je Isus rekao, da bez njega ne možemo postići ništa. Moju nadarenost igranja nogometa i sve ostale sposobnosti imam samo zato jer mi ih je Bog darovao. Po Isusu znam da ću uvijek pobijediti, da ću uvijek biti veseo i da ću uvijek biti uspješan. Znam da me na koncu očekuje velika pobjeda. To je za mene izvor staloženosti, smirenosti i veselja.“

se navijalo. Svatko je želio biti pobjednik. I na kraju su proglašeni pobjednici koje je obznanio Josip Vrdoljak, pastoralni suradnik u HKM Traunreut. Djeca su raspoređena po životnoj dobi i po rezultatima. Donosimo prvake u disciplini trčanja: trčanje – djevojčice: Magdalena Bešlić – Kempten I. r., Julija Knežević – Augsburg – II. r., Laura Tufekčić – Kempten – III. r., Antonela Lužanić – Freising – IV.

Bernard Crnjak – München VIII. r. U natjecanju igre graničara evo tablice: 7–12 godina: 1. München, 2. Rosenheim i 3. Freising. 13–16 godina: 1. Traunreut, 2. Freising i 3. München.

Uspjeh nogometaša je sljedeći: 7–12 godina: 1. München I., 2. Augsburg i 3. München II i veliki: 1. Rosenheim, 2. Kempten i 3. München. Pobjednici su dobili diplome i medalje, a svi ostali medalje.

Fra Jozo Župić

REUTLINGEN

„Dodite, maleni k meni!“

Svečano je bilo 15. svibnja u crkvi Sv. Wolfganga u Reutlingenu, u kojoj je 36-oro djece iz hrvatskih katoličkih zajednica: Reutlingen, Metzingen i Tübingen primilo sakrament prve sv. pričesti, što je veliki broj sličan onome proteklih godina. Slavlje je bilo u prepunoj crkvi vjernika, rodbine i prijatelja koji su za tu prigodu došli iz raznih krajeva Njemačke, Hrvatske i drugih zemalja. Misno slavlje predvodio je dušobrižnik vlč. Ivica Zrno u zajedništvu s voditeljem zajednica vlč. Anton Kutlešom. Tijekom

mise djeca su izvela nekoliko recitacija i duhovnih pjesama, koje su vjernici pažljivo slušali. Svakako za sve ovo treba zahvaliti svim vjeronaučiteljima, a posebno pastoralnoj suradnici s. Mirjam Laco, koja je u sve to uložila najviše truda. U propovijedi vlč. Zrno je rekao djeci da izaberu Isusa kao pravi put koji će ih voditi u daljnji život. Sljedećeg dana vjeronaučitelji su s djecom posjetili Park prirode „Trips Trill“ i obišli kulturne znamenitosti grada Ludwigsburga.

Ante Kekez

MAINZ Proslavljen Majčin dan

U nedjelju 15. svibnja, već tradicionalno, Hrvatska katolička misija u Mainzu proslavila je Majčin dan. Uz fra Antu Bilića, voditelja HKM, misu u crkvi Sv. Bonifacija predvodio je delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina. Misno je slavlje pjesmom uveličao misijski zbor, a vjernike, posebno majke, razveselila su školska djeca koja su nekon mise otpjevala dvije prigodne pjesme. Pjesmom su htjeli zahvaliti majkama na njihovoj majčinskoj brizi, zaštititi i prije svega ljubavi. Majka poznaje vrijednost svog djeteta, majka čuva mir, ljubav, dubinu istine, briše djetetu tugu s lica, čuva radost. Stoga su se majkama zahvalili i mali i veliki folklorasi misije Mainz otplesavši nekoliko tradicionalnih hrvatskih narodnih plesova. Zanimljivo je napomenuti da su uz čas-

nu sestru Dioniziju Tomas, za postojanje folklorasa u ovoj misiji ponajviše zaslužna upravo skupina majki koje uvijek bave mali folklor s djecom.

Nakon službenog programa vjernici su se mogli osvježiti uz piće i jelo za koje se pobrinuo fra Ante Bilić.

Tekst i snimka: Marijana Dokoza

MÜNCHEN Izložba u znaku Uskrsa

Početkom veljače u HKM München započela je djelovati Umjetnička škola crtanja. Školu vodi prof. Snježana Vidović. Prvi plodovi te škole izišli su na vidjelo u nedjelju 15. svibnja, prigodom otvaranja izložbe radova polaznika, djece od sedme do dvanaeste godine. U velikoj dvorani misijskog centra izloženo je 30 radova s uskršnjim motivima na kojima je s puno mара i ljubavi radilo desetero polaznika: Ines Jajtić, Flori-

an Gutbier, Lea Prlić, Ivona Pustahija, Ivana Stojić, Katarina Tomić, Stella Prša, Veronika Dodig, Celina Güzel i Katarina Pustahija. O zamisli Škole crtanja govorio je fra Jozo Župić, citiravši Pabla Picassa: „Sva su djeca umjetnici. Problem je u tome kako da ostanu umjetnici i onda kada odrastu.“ Nekoliko riječi o djelovanju Škole izrekla je i prof. Snježana Vidović, a izložbu je otvorio župnik fra Tomislav Dukić. „Jednos-

DARMSTADT

Nova predstavnica regije

Na sjednici pastoralnih djelatnika iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) iz Rajnsko-majnske regije, koja je održana u srijedu 11. svibnja u

Darmstadtu, za predstavnicu regije za pastoralne suradnice i suradnike izabrana je u petogodišnjem mandatu pastralana suradnica iz HKM Darmstadt s. Andela Milas.

tavnost dječjeg izričaja dopire do dubina smisla Isusova uskrsnuća i visina ljepote ljudskog izričaja o slici Stvoritelja koja se odražava u svemu stvorenomu. Osvaja čistoća dječje misli, jer su dječja lica najčistija slika Božja. Svaki posjetitelj će se zagledati barem u jednu sliku u kojoj će pronaći svoje djetinjstvo i vratiti se iskonu i čistoći svoga Izvora“, rekao je o. Dukić.

Fra Jozo Župić

Majka je najveći dar

Hrvatska katolička župa Main-Taunus/Hochtaunus sa sjedištem Kelkheimu proslavila je u subotu 7. svibnja u Gradskoj dvorani u tome njemačkom gradu prigodnim duhovno-kulturnim i zabavnim programom Majčin dan. Čisti prihod od proslave i od tombole u iznosu od 4000 eura bit će upućen stradalima od potresa u Japanu.

Majka je najveći dar i najveće blago. U govoru o majci sve su riječi nedostatne, sve usporedbe blijede, sve pjesme nedopjevane. Što majka znači, tek osjećamo kada je više nemamo. Zato poštujemo i volimo svoje majke, zahvaljujmo im jer Bogu i majci čovjek se nikada ne može dovoljno zahvaliti, istaknuo je fra Marinko. Pozdravnu riječ uputio je i novi gene-

„Hip-Hop“ iz Bad Homburga, a izveden je i mini-obiteljski recital „Mama i tata“, prožet s više pjesama. Nastupili su i članovi malog folklora pod vodstvom Klare Benovčić, članovi srednjeg folklora pod vodstvom Tanje Kadoić i članovi velikog folklora pod vodstvom Dražene Brešić. Na kraju su djeca i mladi od 4. do 8 razreda izveli recitaju „Oj, zdravo svibnja Kra-

Sve je na početku pozdravio župnik fra Marinko Vukman rekavši kako je mjesec svibanj najljepši mjesec i posvećen je najvećoj ženi, Blaženoj Djevici Mariji. „Iz dana u dan okupljaju se brojni Gospini štovatelji i u crkvama i u kapelicama na molitvu krunice i tako slave Mariju – Djevu najsvetiju. Činimo i mi to u našoj župi utorkom i četvrtkom okupljeni oko Marijina lika. Potičemo vas da nam se pridružite barem u svojoj obitelji, ako ne možete stići u crkvu. I upravo u ovom mjesecu slavimo svake godine Majčin dan – blagdan u čast majki i majčin-

ralni konzul Generalnog konzulata R. Hrvatske iz Frankfurta Josip Špoljarić kojemu je to ujedno i prvi službeni posjet nekoj od hrvatskih misija i zajednica na području koje pokriva Konzulat. Posebno je čestitao majkama i ženama Majčin dan. Prigodno pismo uputio je voditelj Japanske katoličke zajednice iz Frankfurta župnik Kawamoto istaknuvši kako se u toj zajednici okuplja oko 25 japanskih katolika te je izrazio zahvalnost toj hrvatskoj župi na prikupljenoj pomoći.

U programu su nastupili predškolci i 1. i 2. razred, plesna skupina

„Ijice“ i pjesmu „Najljepše riječi“. Nastup djece i mladih uvijek bavala je pastoralna suradnica s. Magdalena Višić, a njihov nastup na orguljama pratio je Filip Barnjak. Priredena je i bogata tombola. Na kraju je fra Marinko majkama i ženama podijelio 300 licitarskih srca. Program je vodila Biljana Lončar. U zabavnom programu nastupio je domovinski glazbeni sastav „Dalmatino“. Proslava Majčina dana završila je u nedjelju 8. svibnja župnim misnim slavljinama u Bad Homburgu, Kelkheimu i Bad Soden.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

OBAVIJESTI

● NOVI BROJ KONTA (Žiro računa) !!!

Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta na Maini, (An den Drei Steinen 42d, 60435 Frankfurt am Main) od 1. lipnja ima novi broj konta (žiro računa) koji glasi:

6498973

BLZ: 750 903 00 kod

LIGA Bank eG, Regensburg

IBAN: DE03750903000006498973

● Zainteresirani mogu učiti **engleski ili hrvatski jezik** u Dubrovačkoj školi stranih jezika u Dubrovniku. Više informacija na: www.dubrovnik-language-school.com; e-mail: info@dubrovnik-language-school.com

● **Hodočašće u Svetu zemlju** – Hrvatska katolička župa Main-Taunus/Hochtaunus sa sjedištem u Kelkheimu organizira od 18. do 25. veljače 2012. hodočašće u Svetu zemlju. Cijena je 1300 eura, a broj hodočasnika je ograničen. Daljnje informacije na tel. 0049 (0)6195 976671.

BONN

Hrvatskom video-umjetniku visoko priznanje

Njemačka ekumenska zaklada Stiftung Bibel und Kultur dodijelila je 3. svibnja visoko dotiranu nagradu u iznosu od 10 tisuća eura hrvatskom video-umjetniku Zlatku Kopljaru u Bonnu, priopćeno je iz Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Düsseldorfu. U okviru renomiranog festivala video umjetnosti „Videonale 2011“ organizirana je svečana dodjela nagrade na kojoj su nazočili brojni predstavnici iz političkoga, kulturnog, crkvenog, znanstvenog i javnog života Njemačke. Među uzvanicima na svečanoj dodjeli nazočili su i predstavnici Generalnog konzulata Republike Hrvatske iz Düsseldorfa, generalni konzul Vjekoslav Križanec i konzul Kristijan Tušek. Renomirana nagrada dodjeljuje se svake godine od 1989. umjetniku koji se u svom umjetničkom stvaralaštvu posvetio crkvenim

i sakralnim temama neovisno o tome o kojem se vidu umjetnosti radi. Tako je ove godine prvi put nagrađen umjetnik s područja video-umjetnosti, a Zlatko Kopljar prvi je umjetnik s jugoistoka Europe koji se našao u društvu poznatih dobitnika svjetskog renomea, kao što je Neo Rauch, istaknuti njemački likovni umjetnik iz Leipzigske škole. Pozdravnu riječ nazočnima su uputili predsjednik kuratorija zaklade Stiftung Bibel und Kultur preses Manfred Kock, visoki crkveni dužnosnik njemačke protestantske Crkve te ravnatelj festivala „Videonale“ Georg Elben. Povjesničar umjetnosti dr. Johannes Rauchenberger, ravnatelj Umjetničkog centra suvremene umjetnosti i religije u Grazu (Kulturzentrum bei den Minoriten), predstavio je rad Zlatka Kopljara te je istaknuo njegovo kontinuirano dvadesetogodišnje djelovanje na

području video-umjetnosti i performansa. Zlatko Kopljar se u svojim djelima na poseban način koristi biblijskim motivima kako bi prikazao paradigmatu ljudske realnosti između neuspjeha i spasenja, istaknuo je Rauchenberger.

Zlatko Kopljar, rođen 1962. u Bosanskoj posavini, završio je 1991. studij na Akademiji umjetnosti u Veneciji u klasi za slikarstvo prof. Carmela Zottia te diljem svijeta izlagao svoje radove u samostalnim i skupnim izložbama, kao primjerice na 26. bijenalu u Sao Paulu, u galeriji The Kitchen u New Yorku, gdje je kao stipendist Franklin Furnace stipendija godinu dana boravio i radio te Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu. Radovi Zlatka Kopljara nalaze se u brojnim kolekcijama, kao primjerice Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu, Muzeja moderne i suvremene umjetnosti u Rijeci, Muzeja moderne umjetnosti u Zagrebu, Filip Trade kolekciji te mnogim privatnim kolekcijama. IKA

IN MEMORIAM

Slavko Burić

Utorak 26. travnja, na putu prema svom radnom mjestu od srčanog udara preminuo je u Stuttgart-Bad Cannstattu Slavko Burić, dugogodišnji socijalni radnik Caritasa Stuttgart. Otišao je iznenada, brojeći dane do zaslužene mirovine, kojoj se tako radovao. Slavko je rođen 31. srpnja 1947. godine u Bijeloj – Konjici, BiH. Sin je Ilije i Milke, rođene Vidačković. Petogodišnju osnovnu školu završio je u Bijeloj (1954.–1959.), a osnovnu školu u Konjici (1959.–1962.). Srednju školu pohađao je na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji Visoko (1962.–1966.). Nakon tog bio je u noviciatu u franjevačkom samostanu Humac kraj Ljubuškog od 14. srpnja 1966. do 1967., a vojni rok služio je u Pirotu (1967.–1968.). Filozofsko-teološki studij pohađao je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu i Königsteinu (1968.–1972.).

Nakon što je prekinuo studij teologije upisuje germanistiku i anglistiku u Würzburgu (1972.–1977.), a Višu školu za socijalne radnike u Kölnu (1981.–1985.). Ispit za sudske tumače i prevoditelja polaže 1983.

Vjenčao se 24. prosinca 1980. u župnoj crkvi Sv. Ivana Krstitelja u Konjici s Mirjanom Mlinarević iz Konjice. Roditelji su Tomislava (1982.) i Josipe (1985.), koji su rođeni u Bad Mergentheimu, gdje je Slavko u to vrijeme radio kao socijalni radnik kod Caritasu u Tauberbischofsheimu, biskupija Freiburg (1972.–1986.). Od 1. travnja 1986. do smrti radio je u socijalnoj službi stuttgartskog Caritasu kao dipl. socijalni radnik. Nepunih četrdeset godina bio je uvijek spreman pomoći drugima. Isticao se pomažući svim ljudima koji su mu se obraćali bez obzira na naciju, vjeru i boju kože. Bio je aktivni član Hrvatske katoličke zajednice (HKZ) Stuttgart-Bad Cannstatt, gdje je iz ljubavi obavljao više dužnosti: djelatnik pričešća, čitač, orguljaš i pjevač. Slavko je bio dragi i omiljeni čovjek, a nadasve je bio praktični vjernik. Svoj život posvetio je svojoj obitelji i Crkvi. Živio je u duhu kršćanskih načela i vrijednosti. Kao laik te predstavnik svih stranaca bio je dugogodišnji član Biskupijskog vijeća i član Odbora za žene pri biskupiji Rottenburg-Stuttgart. Nije samo bio aktivan u crkvenim službama, nego je bio i član Vijeća stranaca grada Stuttgarta gdje je prije svega zastupao

interese Hrvata. Bio je član i predsjednik Udruge bivših đaka Franjevačke klasične gimnazije Visoko. Pokojnikov ispraćaj sa sv. misom zadušnicom bio je u četvrtak 28. travnja u crkvi Naše Gospe „Liebfrauen“ u Stuttgart-Bad Cannstatt, koju je predvodio fra Jure Zebić, voditelj HKZ Stuttgart-Bad Cannstatt uz koncelebraciju voditelja HKZ Stuttgart Centar fra Nediljka Brečića. Đakon Ivan Jeleć se u ime Udruge bivših đaka Franjevačke klasične gimnazije Visoko kratkim govorom oprostio od pokojnika. Posebno dirljivim riječima od svog oca oprostio se njegov sin Tomislav. Velik broj prijatelja, rodbine, radnih kolega, poznanika, klijenata iz Stuttgarta i okolice ispratilo je pok. Slavka na njegovo posljednje putovanje u rodnu Hercegovinu. Pokopan je u subotu 30. travnja na groblju Rodoč u Mostaru, a obred je vodio fra Ivan Ševo. Nećakinja Ivana u svom govoru opisala je lik svoga tetka, onako kako ga je ona doživljala.

Mirko Vidačković

MÜNCHEN

Vjernici HKM München na proslavi proglašenja blaženim Ivana Pavla II.

Hrvatski katolici iz Hrvatske katoličke misije München, predvođeni župnikom fra Tomislavom Đukićem i dušobrižnikom fra Jozom Župićem, hodočastili su od 28.

kruga pri misiji München. Jukić je napisao i ove riječi o beatifikaciji pape Ivana Pavla II. Donosimo samo dio: „Pristigoše ljudi sa svih strana, svi radosni, moć je svakom dana, iz cijelo-

hrvatskog naroda. Uz pomoć vodiča Mladena Kahlina i Nataše Bulić iz agencije „Ichtistravel“ upoznali su se poviješću Rima i njegovim znamenitostima kao što su: Andeoska tvrda-

Vjernici ispred crkve Sv. Klare

Snimila: N. Bulić

travnja do 3. svibnja u Rim i Asiz, kako bi sudjelovali na proglašenju blaženim Ivana Pavla II. te pohodili mjesto sv. Klare i na taj se način uključili u slavlje 800. obljetnice utemeljenja Drugoga franjevačkog reda, Reda sv. Klare. Slavlje obljetnice sv. Klare je započelo na Cvjetnicu, 17. travnja ove godine, a završit će na svetkovinu sv. Klare, 11. kolovoza 2012. Za vrijeme putovanja autobusom do Rima i natrag vjernici su upoznati sa životom pape Ivana Pavla II., a moljene su i njegove molitve na hrvatskom i njemačkom jeziku. Pročitani su i Papin oproštajni govor u Zagrebačkoj luci 11. rujna 1994. Vjernicima će ostati nezaboravna misa na Trgu sv. Petra i riječi pape Benedikta XVI.: „Iščekivani dan je došao, došao je brzo, jer se tako svidjelo Gospodinu: Ivan Pavao II. je blaženil!“ Marko Jukić, prozvan od ljudi „naš guslar“, bio je otkriće u autobusu, koji je opjevao cijelo putovanje od Münchena do Rima, Asiza i natrag, a njegove stihove je čitao Ante Moro, predsjednik Akadameskog

ga svijeta hodočaste, blaženika novog da počaste. Kad blaženim on proglašen bude, taj je čovjek bio za sve ljude. Ne možemo nikog izuzeti, drag je bio svima Otac Sveti.“

Nakon mise proglašenja blaženim hodočasnicima iz Münchena nije bilo teško četiri sata čekati u redu, kako bi pohodili baziliku sv. Petra i u ophodu, u molitvi pokraj sakrofaga Blaženika molili za potrebe misije i

va, Španjolski trg, Fontana di Trevi, Bazilika sv. Pavla izvan zidina, Bazilika sv. Ivana u Lateranu, Bazilika sv. Marije Velike, Katakombe sv. Kalista, Kolosej, Carski forumi, Rimski forum, Mletački trg, Bazilika sv. Petra, Piazza Navona, Panteon, te u Asizu: Porcijunkula, crkva Sv. Klare i njezin grob i crkva Sv. Franje i njegov grob.

Fra Jozo Župić

REUTLINGEN

Humanitarna akcija

U nedjelju 8. svibnja, u sve tri hrvatske katoličke zajednice: Reutlingen, Metzingen i Tübingen misno slavlje predvodio je vlč. Ante Čosić, župnik župe Komušina u Bosanskoj Posavini. U koncelebraciji je sudjelovao dušobrižnik vlč. Ivica Zrno. Za vrijeme Domovinskog rata župna crkva Sv. Ante Padovanskog je potpuno uništena i sada se gradi nova, za koju su potrebna velika financijska sredstva. Vjernici spomenute tri zajednice tog su dana prikupili 3.950 eura što je dokaz da i u vrijeme gospodarske krize solidarnost vjernika nije izostala. Župnik navedene župe vlč. Čosić je od srca svim darovateljima zahvalio rekavši da je srce našeg čovjeka – vjernika uvijek otvoreno kada je nekome pomoć potrebna. Ante Kekez

ZAGREB

Izložba „Korijeni“ Branka Marića

U okviru projekta „Srijedom u Matici“, 27. travnja, u prostoru Hrvatske matice iseljenika (HMI) organizirana je izložba „Korijeni“, grafičara i dizajnera Branka Marića iz Osijeka, koji se nakon 35 godina boravka u izvan-domovinstvu, prije tri godine, vratio u domovinu. Autor je Zagrepčanima predstavio 50-ak skulptura, 15-ak slika, uglavnom ulja na platnu i crteža, te 30-ak fotografija. Ideja za taj ciklus proistekla je iz dva izvora: s jedne strane je to čvrsta ukorijenjenost u rodnom tlu s kojega potječe i zapravo se od njega nije nikada ni odvojio, s druge strane nazočna je određene čežnja stanovnika velegrada prema zavičaju, jednostavnijoj, prisnijoj, a time i poetičnijoj egzistenciji, napisao je u predgovoru prigodnog kataloga Ivica Belamarić. Mnogobrojne nazočne na otvaranju izložbe pozdravila je ravnateljica HMI-a Katarina Fuček, koja je govorila o liku i djelu umjetnika, velikog prijatelja i suradnika Matice, autora njena prepoznatljiva loga. Nakon pozdravnog slova, ravnateljica je otvorila tu zna-

Autor izložbe Branko Marić, ravnateljica Matice Katarina Fuček i moderatorica Nives Antoljak

kovitu izložbu. Autora je predstavio povjesničar umjetnosti Ivica Belamarić koji je zajedno s izvrsnim Josipom von Paulićem glazbeno popratio ovu dojmljivu izložbu.

„Raduje me ova izložba u Zagrebu u HMI, instituciji koja je uvijek na poseban način vezana uz iseljeništvo i kojemu je od velike koristi. Raduje me i taj moj povratak korijenima kroz moju izložbu „Korijeni“, istaknuo je

autor Branko Marić. Nakon Zagreba, izložba „Korijeni“ kreće na mini-turneju po Hrvatskoj i BiH. U Galeriji likovnih umjetnika „Slavko Kopač“ u Vinkovcima je 17. svibnja, od 1. srpnja do 1. rujna u Alkarskim dvorima u Sinju, a na Likovnoj akademiji Široki Brijeg, u sklopu Šimićevih susreta, od 15. studenoga.

Branko Marić rođen je 12. travnja 1950. u Osijeku. Neposredno nakon diplome na studiju likovne umjetnosti u Zagrebu, (diplomirao u klasi O. Glihe i prof. M. Veže), 1977. godine odlazi u Njemačku. Nakon dvogodišnjeg studija njemačkog jezika pri Sveučilištu u Kölnu, od 1979.–1984. studirao je grafiku i grafički dizajn na Fachhochschule Köln u klasi prof. Stracka i prof. Buschfelda. Od 1984. godine slobodan je umjetnik i dizajner, vlasnik agencije „brankommunikation“ za komunikacije, marketing i grafički design u Kölnu. Skupne izložbe imao je u Bochumu, Kölnu i Düsseldorfu.

Tekst: Željka Lešić
Snimka: H. Salopek

MÜNCHEN

Knjige Mije Jurića

U nedjelju 8. svibnja u velikoj dvorani Hrvatske katoličke misije München predstavljene su dvije knjige autora Mije Jurića pod naslovom „Osamnaesto proljeće“ i „Wölfe im Frühling“. Obje knjige donose isti sadržaj s tim, da je knjiga na njemačkom jeziku malo proširena. Knjiga „Osamnaesto stoljeće“ nastala je spontano, kao odgovor na udbaške podvale, a koje su nekoliko autora prenošeći originalne dosjee objavili u više knjiga u posljednjih nekoliko godina. Pisana je u vrijeme godišnjeg odmora u Bolu na otoku Braču i to kroz više od 3 godine. Autor je na nagovor prijatelja, koji su čitali prve verzije uspo-

mena, odlučio knjigu dati u tisak, a objavljena je u prosincu 2006. godine, u povodu 35. obljetnice Hrvatskog proljeća 1971. godine. Knjiga broji 312 stranica u A5-formatu, tvrdo je uvezana i šivana, a korice su zaštićene celofanom. U njoj je i priličan broj fotografija iz raznih razdoblja. Nakladnik je Hrvatsko književno društvo Sv. Jeronima iz Zagreba. Knjiga „Wölfe im Frühling“ tiskana je 2011. u Beču, Seifert Verlag. Predgovor je napisao Alois Mock, a pogovor Hannes Swoboda.

Riječi pozdrava i zahvale autoru izrekao je u ime Hrvatskoga akademskog kruga pri HKM München

predsjednik Ante Moro. Za glazbeni ugođaj pobrinuo se Romano Sole na gitari.

Mijo Jurić rođen je 1953. u Drije-
nači kod Tuzle, kao najstariji od sed-
mero djece iz katoličke obitelji. Po-
hadio je dominikansku gimnaziju u
Bolu na otoku Braču. Napustivši gim-
naziju pohađa realnu gimnaziju u
Tuzli. Zbog političkih razloga izba-
čen iz škole, a potom se upisuje kao
dopisni dak na gimnaziji u Križani-
ćevoj ulici u Zagrebu. Od 1973. živi
u Beču. Od 1974. do 1977. pohađa
Bečku umjetničku školu, smjer por-
treti. Oženjen je i ima dvije kćeri.

Fra Jozo Župić

Enciklopedija Domovinskog rata

Knjiga „Hrvatski domovinski rat 1991.–1995. – strateški pogled“ admirala Davora Domazeta-Loše predstavljena je u petak 13. svibnja u dvorani Sv. Klare u Freiburgu i Br. Okupljene je pozdravio voditelj Hrvatske katoličke misije Freiburg i. Br. dr. vlč. Mato Drljo. Novinar Hrvatskog lista Tomislav Držić kazao je kako se iz dana u dan povijest prema političkim potrebama mijenja. Radi li to međunarodna zajednica sa svojim pritiscima na Hrvatsku, od Haaga, Europske unije? Rade li to domaći izdajnici ili stranke u želji za

i on jedan od rijetkih hrvatskih generala i admiralata i intelektualca s fakultetskom diplomom, koji nakon što je pružio Hrvatskoj svoje veliko vojno znanje, nastavio danas u bliskom poslu toj vojnoj strategiji i taktici kako je prakticirao tijekom Domovinskog rata i nakon, sve do prisilnog umirovljenja 2000. godine, kada je umirovljen s mjesta načelnika glavnog stožera Oružanih snaga R. Hrvatske. Međutim, Domazet se nije pomirio s umirovljeničkim životom već je nastavio raditi. Posvetio se geostrategiji i geopolitici, zaštiti vrednota i digniteta

sferama koje se na prvi pogled ne uočavaju kao presudno rješenje ratnog sukoba. Knjiga o kojoj je riječ, naziva se i enciklopedijom Domovinskog rata, a napisana je u povodu 15. obljetnice najslavnije hrvatske oslobodilačke operacije Oluja. Predstavlja cjelovit prikaz i sveobuhvatno tumačenje rata na području bivše Jugoslavije. Mogu reći, da ovakvih knjiga nema do danas u Hrvatskoj. Opisani su svi relevantni, događaji od prvih dana do konačnice ratovanja u Hrvatskoj, procesi, pregovori operacije na velikom ratištu na području Hrvatske i Bosne i Hercegovine koje je autor promatrao i postavio u kontekstu svjetske političke scene. Dakle, knjiga je namijenjena svima onima koji žele upoznati pozadinu jugoslavenske upravljane krize, njezine glavne protagoniste i njihove uloge. Na kraju, to je knjiga o Hrvatskoj, koju trebaju imati i moja i vaša djeca i iduće generacije. Danas nakon presude našim generalima uz „dokaz“ udruženog zločinačkog pothvata, svatko razuman i dobronamjeran čovjek može se upitati kamo sve to ide na početku 21. stoljeća, ako se onaj tko se branio i pobijedio u ratu sada medijskim i inim pričama želi proglasiti agresorom na vlastitom teritoriju, a njegovo stradanje i žrtva zločinom. Neka ova knjiga bude pouka da se istina o Domovinskom ratu unatoč neistinama uvijek treba braniti, kazao je Tomislav Držić. Nakon toga je admiral Domazet-Lošo održao predavanje prema istoimenoj knjizi u kojem je podsjetio na vrijeme prije Domovinskog rata, vrijeme Domovinskog rata, a također i sadašnju situaciju. „Strateška razina podrazumijeva cjelovito poimanje rata, sve sudionike u tom ratu, dakle ne samo one koji su sudjelovali u samom ratu već i one koji se nazivaju međunarodnom zajednicom, jer oni su ti koji su upravljali i vodili iz pozadine. Druga činjenica koja je čini posebnom jest ta da je knjiga pisana na temelju srpskih, britanskih i američkih obavještajnih, i tek deset posto hrvatskih izvora“, rekao je autor istaknuvši kako je knjiga namjerno napisana na temelju tih izvora iz razloga da se odgovori svima onima koji sustavno već deset godina kriminaliziraju Domovinski rat.

Tekst i snimka: A. Polegubić

Okupljeni su sa zanimanjem pratili izlaganje admirala Davora Domazeta-Loše

vlašću ili njihovi koalicijski partneri ili svi drugi programirani dužnosnici? Knjiga koju danas predstavljamo samo je jedan istiniti doprinos hrvatskoj sadašnjosti. Sjetimo se posebno mi stariji, učilo se u školama o NOB-u, iz godine u godinu svaku ofenzivu. Danas moja, a vjerujem i vaša djeca, pogotovo u hrvatskim školama, Domovinski rat prolaze u tjedan ili dva tjedna, bez da su išta upoznali, osim od svojih roditelja. Ovdje je među nama svjedok svih događaja u Domovinskom ratu u kojem je sudjelovao od samog početka, autor knjige gospodin admiral Davor Domazet-Lošo. Premda ga svi koji smo živjeli s Domovinskim ratom dobro poznajemo, moram prije nego progovorim o njegovoj petoj knjizi reći nekoliko riječi o njemu. Nije rijetkost da heroji i vođe iz rata prijeđu u mirno doba, ali da i dalje ostanu u istom poslu. Naš admiral je ostao u publicistici. Tako je

Domovinskog rata u prvom redu, nemorno pišući knjige, zapažene napise u tiskovinama, kao Hrvatskom listu, razotkrivajući mirnodopske napade na Hrvatsku, akcione planove i sve planove onih kojima smeta neovisna i demokratska Hrvatska. Ova najnovija knjiga plod je dugogodišnjeg rada tog izvanrednog matematičara i vrhunskog vojnog stratega i analitičara. Admiral Domazet je nositelj čak jedanest hrvatskih visokih odličja i spada u red najbriljantnijih vojnih intelektualaca u Hrvatskoj koji se u Domovinskom ratu potvrdio kao planer najvažnijih oslobodilačkih akcija i kao čovjek je zaslužan za obavještajno osiguranje tih operacija. Cijelo to iskustvo, koje je stekao razvilo ga je u intelektualca koji o ratu razmišlja kao o totalnoj činjenici, koja se ne svodi na broj pješaka, tenkova ili topova, nego na činjenicu gdje se strateška premoć može steći i izgubiti u

Napisala i priredila: Željka Čolić

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

Lipanj nam donosi proljetno sunce i toplije dane. Za vaše dobro raspoloženje nastojali smo pripremiti, nadamo se, zanimljiv sadržaj u vašem i našem prilogu Dječji kutak. Budite nam i dalje dobro i uživajte u lijepom proljetnom vremenu!

Posloži slova i dobit ćeš pet pojmova u svezi s blagdanima

ZAŠUĆEŠA									
GOSBLALOV									
IVOHUD									
LOVOTIJE									
KRŠENJET									

Znate li...

- da se Uzašašće spominje u liturgiji od Jeruzalema već u godini 383./384. i slavi se od 4. stoljeća uvijek 40 dana nakon Uskrsa
- da se Duhovi nazivaju i „blagdanom Pedesetnice“, potječe iz grčkog „Pentekoste“ što znači „50“, jer se slavi 50 dana nakon Uskrsa
- da se Duhovi slave kao „rođenje Crkve“, jer su apostoli puni Duha mogli sve jezike govoriti da su ih svi ljudi svih naroda razumjeli i tako širili kršćansku vjeru
- da se na Tijelovo slavi procesijama kroz grad. Prvi put u 13. st., a na cijelo zapadno kršćanstvo se proširuje u 14. st.

Pitalice?

1) Kad se Isus javio svojim učenicima nakon uskrsnuća?

- a) 60. dan
- b) 50. dan
- c) 40. dan

2) Latinski naziv „Corpus Christi“ znači

- a) Haljina Isusova
- b) Tijelo Isusovo
- c) Lice Isusovo

3) Simboli za Duha Svetoga su

- a) plamen ili bijeli golub
- b) svijeća ili bijeli orao
- c) svjetiljka ili bijeli labud

4) Na koji blagdan se slavi „rođenje“ Crkve?

- a) Uzašašće
- b) Tijelovo
- c) Duhovi

5) Kuda je Isus poveo svoje učenike prije nego što je uzašao na nebo?

- a) na Mojsijevu goru
- b) na Maslinsku goru
- c) na Malenu goru

Rješenja: 1c, 2b, 3a, 4c, 5b

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

blagdan — uzašao — završava — Uskrsa —
Svetoga — ostao — četvrtka — važna

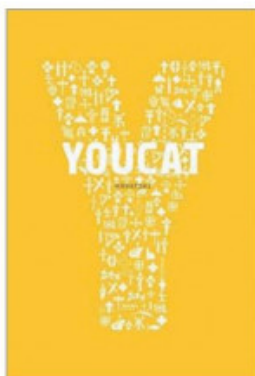
U lipnju imamo ove godine tri _____ katolička blagdana. Dana 2. lipnja ove godine slavimo Uzašašće. Isus je poslije Uskrsnuća _____ na zemlji i na 40. dan se javio svojim učenicima. Najavio im je dolazak Duha Svetoga i _____ na nebo da sjedi zdesne Ocu. Deset dana kasnije, 12. lipnja su Duhovi ili Pedesetnica. Slavimo Duha _____, koji predstavlja snagu Božju, koju nam Isus daruje. S ovim blagdanom _____ Uskrsno razdoblje. Blagdan Tijelova se slavi drugog _____ nakon Duhova, odnosno uvijek devetog četvrtka nakon _____. Ovaj _____ je spomen na ustanovljenje Euharistije na Veliki četvrtak.

YouCat – Katekizam za mlade

Proučavajte ovaj katekizam. To je želja moga srca ... Proučavajte ga strastveno i uporno! Žrtvujte za to svoje vrijeme. Proučavajte ga u tišini svoje sobe! Citajte ga udvoje, ako ste prijatelji. Napravite studentske skupine i mreže, izmijenite mišljenja na internetu. Vi morate znati u što vjerujete!, piše papa Benedikt XVI. u predgovoru.

Početkom travnja iz tiska je izašao YouCat – katekizam Katoličke Crkve za mlade, i to istodobno na 13 jezika: engleskom, nizozemskom, francuskom, talijanskom, španjolskom, slovenskom, slovačkom, poljskom, armenskom, ukrajinskom, ruskom, danskom, indonezijskom, hrvatskom, a radi se na prijevodima na arapski, kineski te još desetak jezika. YouCat je kratica od engleskih riječi „Youth Catechism“, što znači Katekizam mladih, odnosno Katekizam za mlade. Ovaj katekizam, pod patronatom bečkog kardinala C. Schönborna, predložili su i izradili mladi, njih pedesetak, na temelju velikoga Katekizma Katoličke Crkve (1992.) i Kompendija katekizma Katoličke Crkve (2005.). Na katekizmu su radili usto svećenici i teolozi, a prošao je i razne urede vatikanske kurije. Ipak izdavač nije vatikanska kurija nego Austrijska biskupska konferencija. Predgovor mu je napisao osobno papa Benedikt XVI., koji je rad na ovom projektu od početka pratio sa simpatijom. „Proučavajte ovaj katekizam. To je želja moga srca... Proučavajte ga strastveno i uporno! Žrtvujte za to svoje vrijeme. Proučavajte ga u tišini svoje sobe! Citajte ga udvoje, ako ste prijatelji. Napravite studentske skupine i mreže, izmijenite mišljenja na internetu. Vi morate znati u što vjerujete!“, piše Papa u predgovoru. Osim toga on ohrabruje mlade, da svoju vjeru, koja je „prekrasni dragulj“, upoznaju „kao što interkomunikacijski specijalist poznaje pogonski sustav svoja računala“, da je moraju razumjeti „kao glazbenik svoje djelo“. Mladi ljudi „trebaju još dublje biti ukorijenjeni u vjeri nego naraštaji njihovih roditelja, kako bi se snažno i odlučno mogli suprotstaviti izazovima i kušnjama ovoga vremena“. Papa Benedikt se ne slaže s općim mišljenjem da su mladi površni te ih uzima u zaštitu. Mlade ozbiljno zanimaju važna životna pitanja.

Katekizam ne nudi konačno rješenje, ali pobuđuje na razmišljanje i daje orijentaciju. Moj primjerak njemačkoga izdanja je suvremeni priručnik, jezično i tehnički uređen prikladno za mlade. Njemačko izdanje, u džepnome DIN A 5-formatu, ima 304 stranice. U ovom katekizmu ima 527 pitanja i odgovora, danih razumljivim jezikom današnje mladeži. Tu su i komentari, ilustracije, ključni vjerski i drugi pojmovi, slike i fotografije, biblijski navodi, izjave svetaca i velikih učitelja. Oko 700.000 primjeraka ovoga katekizma,

Hrvatski prijevod katekizma objavio je Verbum iz Splita

na deset jezika, bit će besplatno podijeljeno sudionicima ovogodišnjega Svjetskoga susreta mladih u Madridu, kojega je geslo: „In Christus verwurzelt und auf ihn gegründet, fest im Glauben – U Kristu ukorijenjeni i utemeljeni, čvrsto u vjeri“. Planira se izdanje elektroničke verzije (eBook) a već postoji „app“ za iOS-plattformu odnosno za iPhone. Jedan od autora Katekizma je i frankfurtski gradski dekan dr. Johannes zu Ertz, koji je početkom travnja sudjelovao na jednoj tribini o toj temi. Mladi sudionici su izjavili da nakon čitanja katekizma ima-

ju više pitanja nego odgovora. Zu Ertz je uzvratilo da je upravo to smisao knjige: postavljati pitanja, formulirati sumnje, dati se isprovocirati: „Vjerske istine imaju značaj obećanja; čovjek njima nikada nije gotov, nego tada tek počinje“. Mladić Max Stark ocijenio je knjigu „iznimno prikladnom za mlade vjernike“, jer su crkvena stajališta jasno izrečena, ali ni on niti drugi mladi sudionici tribine ne dijele niti bi potpisali sve izrečene odgovore. Slična mišljenja iznijeli su mladi i na forumima raznih socijalnih mreža, ističući da je YouCat vrlo uspješno djelo.

Clara B. piše da ima 17 godina i da je tu knjigu dobila od svoje majke:

„Nikada nisam mislila, ni da ću je prelistati. Ja sam je međutim pročitala od početka do kraja te po prvi put shvaćam o čemu se zapravo u vjeri radi“.

Uspjelim su ga ocijenili svi njemački biskupi i većina priznatih teologa, pedagoga i pastoralnih djelatnika. YouCat je u međuvremenu postao bestseller u njemačkim knjižarama. Forum njemačkih katolika predlaže da se ovaj katekizam uvede kao službeni školski priručnik za vjeronaučnu nastavu. Osim vjerskih tema katekizam se bavi i pitanjima na-

čina života, seksualnosti, siromaštva, globalizacija, rata i mira. Njemačka mladež je oduševljena katekizmom. Savez njemačke katoličke mladeži (Der Bund der Deutschen Katholischen Jugend (BDKJ) hvali katekizam zbog razumljiva jezika i

zbog toga što se uglavnom odriče „moralnoga kažiprsta“. YouCat je jedan od mnogih građevnih elemenata, kojima se Crkva može mladima učiniti atraktivnom. Na to, pored vjerodostojnih, autentičnih osoba, spadaju i mjesta i nužna sloboda, kako bi mladi ljudi mogli oblikovati Crkvu i liturgiju i kazati svoje mišljenje. T. G.

O važnosti zdravlja (388)

„Zdravlje je važna, ali nipošto apsolutna vrednota. S tijelom, koje nam je darovao Bog, trebamo zahvalno i brižno ophoditi, ali ne praviti od njega kult“.

Zašto je drogirano grijeh? (389)

„Uživanje droga je grijeh, jer je to čin uništavanja samoga sebe i time prijestup protiv života, kojeg nam je iz ljubavi darovao Bog“.

Što je ljubav? (402)

„Ljubav je slobodna predanost srca“.

Mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački

Rođen je 15. rujna 1945. godine u Selnici, župa Marija Bistrica, u brojnoj obitelji, sada već pokojnih roditelja, Janka i Agate rođene Salar. Nakon završene osnovne škole, koju je pohađao u Selnici i Bedekovčini, sjemenišnu gimnaziju upisao je na zagrebačkoj Šalati. Po završetku drugoga razreda stupio je u Družbu Isusovu. Filozofsko-teološki studij pohađao je na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 24. lipnja 1973. godine, a nakon ređenja studij je nastavio u Rimu na Papinskom sveučilištu Gregorijana, gdje je 1975. postigao bakalaureat iz moralne teologije, a 1984. godine na istome je sveučilištu i doktorirao. Od 1977. do 1979. bio je članom uredništva Hrvatskoga programa Radio Vatikana. Nakon završenoga studija vratio se u Zagreb i preuzeo službu profesora moralne teologije na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove. Od 1990. do 1994. predavao je predmet bioetika na Papinskom sveučilištu Gregorijana u Rimu. Profesor je kršćanske etike na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. U znanstvenom radu osobito se istakao na području bioetike pa je na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove osnovao

i Centar za bioetiku, a istraživanja je vršio i usavršavao se u svojoj specijalizaciji na „Joseph and Rose Kennedy Institute of Ethics” u Washingtonu, na „Linacre Centre for Health Care Ethics” u Londonu te na „Instituto Borja de Bioetica” u Barceloni. Od 1990. do 1993. bio je član Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za nauk vjere. Od 1991. duhovni je asistent Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva, a od 1996. duhovni savjetnik Europske udruge katoličkih liječnika (Ecclesiastical Assistant – FEAMC European Federation of Catholic Medical Associations). Od 1994. do 2000. godine bio je rektor Kolegija Družbe Isusove na Jordanovcu. Objavio je više znanstvenih članaka u stručnim časopisima, a autor je i više knjiga s područja moralne teologije. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je pomoćnim zagrebačkim biskupom, 2. veljače 2005. godine, a za biskupa je zaređen u zagrebačkoj katedrali na blagdan sv. Josipa, 19. ožujka 2005. godine.

Službe u HBK: predsjednik Vijeća HBK za nauk vjere; član Vijeća HBK za obitelj.

Tekst i snimka: www.hbk.hr

NAGRADNA KRIŽALJKA

Papa Benedikt XVI. 4. i 5. lipnja u Hrvatskoj

Rješenje poslati najkasnije do 18. lipnja

Mariofil Soldo	Grad pohoda (4. i 5. lipnja 2011.)	Antonio Nućić	Gradić u Hercegovini	Samostan	Oznaka liječničke titule	Ime (stručni ...)	Ovitak (mn.)	Urugvaj	Kalman Mesarić	Talijanski redatelj Dino	Otok u Jadranskom moru	Nadbiskup, kardinal i blaženik	To je ... od papira	Pojaviti se, prikazati se
Geslo pohoda	▼											▼		
Premetajka								Čovjekslon mistici Poglavar u Banovini						
„Gram”		Glumica Derek Ljudska zajednica			Vrsta žitarice Novinar Ničola			Disciplina Natrij						
Cjevasta ... kragna				Garastasi divovi Javni bilježnik								Pisac Octavia Duhan za lulu		
Tamno tvrdo i teško drvo										Grčka glazbala Norv. metropola				
Dvočlani broj (mat.)									Organizacija ujed. naroda				„Tona” Pjesnik Ujević	
Pisac Bilopavlović									Otpremati (... pismo)					
Uzvik nutkanja									Latvijski pisac, Vilis					
Slov. pjevačica Falk					Format papira				„Osnovna škola”			Nikola Eterović		
Tvornica ulja														

Spremni za odlazak?

Ljudski život je dar Božji kojega vjernici prihvaćaju i u teškim životnim trenucima kao što su bolest i sama smrt.

Piše:
Stjepan
Herceg

Koliko smo puta u životu odgodili neke stvari uz primjedbu da ćemo to napraviti sutra ili kasnije. Nekada smo to i učinili, a mnogi- ma to više nije pošlo za rukom jer su se našli u situaciji u kojoj više nisu bili sposobni donositi odluke. Sve češće doživljavamo da nam rođaci i prijatelji iz tzv. prve generacije „gastarbajtera“ u poodmaklim godinama obole od teških bolesti i više nisu u stanju donositi odluke o svojoj budućnosti, o mjestu svojeg boravka, načinu njege i liječenja. Najčešće nisu sastavili oporuke niti su nekoga opunomoćili da u njihovo ime riješi za njih i njihovu obitelj bitne stvari. Kad onda neočekivano preminu, nastaju mnogi problemi za obitelj i rodbinu.

U prosincu 2010. godine Njemačka biskupska konferencija i Savjet Evangeličke Crkve u Njemačkoj objavile su priručnik pod naslovom „Kršćansko zbrinjavanje pacijenata“ u kojem informiraju i potiču vjernike da se pripreme za starost, odnosno za trenutke kada sami više neće biti u stanju donositi odluke. U uvodu toga priručnika stoji da mnogi ljudi s tjeskobom gledaju na kraj svojega ovozemnog života. Nekada ih na to prisiljavaju razne već postojeće bolesti, visoka starost i strah od neke nesreće ili teške bolesti. Tada se pitaju, hoće li na kraju svoga ovozemnog života netko biti uz njih tko će ih hrabriti i pomagati im. Dadajem još neka pitanja koja bi si mogli postaviti i mi: Hoću li umrijeti u Njemačkoj u svojem stanu, u bolnici ili staračkom domu ili pak u svojoj prvotnoj domovini? Tko će biti uz mene i hoću li trpjeti bolove? Hoću li sam moći odrediti kako bi trebao teći tijek mog liječenja?

Ovo su vrlo teška i prevažna pitanja koja od vremena do vremena obuzimaju svakog čovjeka. Zato bi bilo korisno na njih na vrijeme dati odgovor. Priručnik njemačkih biskupa je stoga upućen i svima nama. Trebao bi nas potaknuti da se pozabavimo posljednjim stvarima kao i na dijalog između liječnika, bolničkog osoblja, dušobrižnika, pacijenata i njihovih obitelji. Pokazuje nam put između neprihvatljivog produživanja i neodgovornog skraćivanja ovozemaljskog ži-

vota. Kršćansko zbrinjavanje pacijenata prihvaća teološko-etičke aspekte kršćanskog ophođenja pri kraju ovozemnog života i objašnjava najvažnija pravna motrišta.

Punomoć o zbrinjavanju

Njemački građanski zakonik (BGB-Bundesgesetzbuch) nam omogućava da sami izaberemo osobu od posebnog povjerenja koja će u slučaju naše poslovne nesposobnosti i nesposobnosti kada nećemo biti sami u stanju davati pristanak moći djelovati u naše ime i u našu korist. Takva punomoć zove se preventivna punomoć. Ona može biti povezana s nalogom o zbrinjavanju (Betreuungsverfügung),

Bog je prijatelj i gospodar našega života i On nam daje dovoljno snage za odgovorno oblikovanje života do njegove posljednje faze. Uz križ kojega često čovjek mora nositi, Gospodin mu daje potrebnu milost i snagu da ne klone.

sa željama o postupku liječenja (Behandlungswünsche) i s nalogom pacijenta (Patientenverfügung). Davanje takve punomoći pretpostavlja poseban povjerljiv odnos prema osobi kojoj se punomoć daje. Ona mora biti u pisanom obliku i davalac punomoći mora biti poslovno sposoban. Dogodi li se da jednoga dana zbog psihičke bolesti ili neke druge tjelesne, duhovne ili duševne spriječenosti nismo više u stanju obavljati svoje poslove, bilo u potpunosti ili djelomice, a nismo napravili punomoć o zbrinjavanju, sud će nam odrediti skrbnika. Nalog o zbrinjavanju nam omogućuje da u tom slučaju iznesemo svoje želje što se osobe skrbnika tiče. Sud onda provjerava je li predložena osoba prikladna. Ako je tako, sud istu imenuje skrbnikom. U suprotnom, sud odabire neku drugu prikladnu osobu, po mogućnosti iz našeg osobnog ili obiteljskog kruga.

Nalog pacijenta je konkretna, izjava punoljetne i za privolu sposobne osobe, za slučaj kasnije nesposobnosti izražavanja svoje želje. Ona je preventivna odluka o provedbi ili neprovedbi određenih pregleda, liječenja i liječničkih zahvata, koji ne predstoje neposredno. Ona treba osigurati da se poštuje pravo na samoodređenje čovjeka i onda kad postane nesposoban sam iskazivati svoje želje. Takav nalog pacijenta mora biti u pismenom obliku s osobnim potpisom pacijenta. Nalog može biti sastavljen neovisno o stupnju neke bolesti i stalno ga se može opozvati. Preporuča se da pacijenti koji su napravili takav nalog uz sebe (npr. u novčaniku) nose karticu na kojoj stoji da su takav nalog napravili i gdje se isti nalazi.

Svatko može izraziti konkretne želje u svezi svojeg liječenja u odnosu na liječnika, opseg i trajanje liječenja kao i okolnostima terapije. Izražene želje su obvezujuće za imenovanog zastupnika ili skrbnika. On te želje mora iznijeti u tijeku liječenja i na temelju istih prihvatiti ili odbiti liječničke mjere. Što konkretnije iznesemo svoje želje o liječenju, to će više one biti smjernice našem opunomoćeniku, odnosno skrbniku. Kod nejasnoća je skrbnik dužan kontaktirati rodbinu pacijenta i saslušati njihov savjet. Ljudski život je dar Božji kojega vjernici prihvaćaju i u teškim životnim trenucima. Bog je prijatelj i gospodar našega života i On nam daje dovoljno snage za odgovorno oblikovanje života do njegove posljednje faze. Uz križ kojega često čovjek mora nositi, Gospodin mu daje potrebnu milost i snagu da ne klone. Dostojanstvo osobe koja je od Boga primila slobodu, zahtijeva poštivanje donesenih odluka. Bog je ljude pozvao na slobodu i odgovornost. Zato su vjerske ustanove i službe uvijek u službi života. U tim se ustanovama dakle nigdje na svijetu ne mogu provoditi želje koje zahtijevaju aktivan prekid ljudskoga života, bilo u njegovom početku ili svršetku. Ovdje je bilo više riječi o materijalnoj pripravi, međutim duhovna priprema koja obuhvaća pomirenje s ljudima i s Bogom još je važnija. ■

Jabuke

Dođe Mujo na pijacu i pita koliko su jabuke.

- Što više kupiš, to je jeftinije, kaže trgovac.
- Haj' tovari dok ne bude besplatno, odgovori Mujo.

Zbrajanje

Otišla Mara u salon za podmlađivanje, te nakon nekoliko tretmana pita ona svoga Jozu:

- Reci mi, koliko bi mi godina dao sada?
- Pa, prema kosi 18, lice 15, a tijelo 25!
- Zar zaista izgledam tako mlada?
- Čekaj, nisam sve to zborjio!

Kazanova

Žali se Barica prijateljici:

- Moj Štef je pravi Kazanova. Stalno se mota oko rakijjskih kazana!

Pijetao

- Zašto pijetao ujutro kukuriće?
- Zašto?
- Zato što kasnije ne može doći do riječi od koka.

Na sudu

- Ime?
- Stipe.
- Prezime?
- Stipić.
- Rođen?
- Jesam.

Galileo

Došao Suljo u vojsku, a časnik postroji vojnike:

- P O O O O O O Z O R I
No, netko se pomaknuo.
- Časnik:
– Tko se to miče tamo dolje?
Suljo odgovori:
– Zemlja.
- Časnik:
– Tko je to rekao da ga išamaram?!
Suljo:
– Galileo Galilei.

Čuvanje namirnica

Pažljivo birajte kada kupujete hranu. Čak i ako su se proizvođači i prodavači hrane pridržavali zakona o zaštiti od kvarenja, na kvalitetu i valjanost hrane možete utjecati i vi, kao potrošač koji rukuje tom hranom. Kada kupite hranu, valjanost te hrane postaje vaša obveza.

Kupujte hranu samo od renomiranih dobavljača, čije su prostorije čiste i uredne. Provjerite rok trajanja i etikete, te izbjegavajte hranu kojoj je istekao rok uporabe. Izbjegavajte proizvode u oštećenim, prignječenim, napuhnutim ili napuklim konzervama, kutijama i drugim vrstama ambalaže. Izbjegavajte hranu koja djeluje kao da je pokvarena, kao što su pljesnivi proizvodi ili proizvodi koji su promijenili boju. Provjerite koristi li osoblje koje posluhuje hranu posebne štikaljke za razne vrste hrane. Kupujte samo jaja u kartonskim kutijama na kojima se vidi ime proizvođača i izbjegavajte uzimati napukla ili prljava jaja. Izbjegavajte ohlađenu i smrznutu lako pokvarljivu hranu koja stoji izvan hlad-

njaka ili zamrzivača. Izbjegavajte toplu hranu koja nije vruća. Izbjegavajte gotovu hranu koja stoji u otkrivenim posudama na pultu. Ohlađenu i smrznutu hranu kupujte kada ste pri kraju s kupovinom. Pečeno pile i drugu vruću hranu treba također kupovati kada ste pri kraju s kupovinom i držati tu hranu odvojeno od ohlađene hrane.

Hranu što prije donesite kući. Toplu, ohlađenu ili smrznutu hranu trebate što prije donijeti kući. Kada je jako vruće ili kada putujete do kuće duže od pola sata, dobro je koristiti izoliranu kutiju ili vreću za hlađenje s ledenim blokovima kako bi se ohlađena ili smrznuta hrana hladila. Dobro je staviti toplu hranu u izoliranu posudu ili aluminijsku foliju ako putovanje traje duže od pola sata. Kada stignete kući, ohlađenu i smrznutu hranu odmah stavite u hladnjak i zamrzivač. Imajte na umu da temperatura u hladnjaku treba biti 0-5°C, a u zamrzivaču -18°C ili niža.

www.coolinarika.com

Ljevača od kopriva

Recept za ljubitelje kopriva, a za one koji ne vole koprive, mogu ih zamijeniti sa špinatom.

pola kilograma sira jednu malu žličicu soli i dvije do tri žlice milerama i izraditi i dodati griz.

3. U drugoj zdjeli izadi preostala dva jaja dodaj koprive i preostali mileram i posoli.

4. Na namašteni lim staviti koru za savijače u duplo stavi red sira pa gore red kopriva pa opet kora, red sira, red kopriva i na kraju poklopi sa duplom korom malo ju izbockaj nožem premaži sa malo mlijeka i stavi

peći u zagrijanu pećnicu na nekih 35-40 minuta.

Izvor: www.coolinarika.com

Sastojci: 4 jaja; 1/2 kg svj. sira; oko 300 g kopriva; 4 žl griza; soli po ukusu; 1 veliki mileram i 3 kore za savijače.

Priprema

1. Koprive dobro oprati odvojiti listove i prokuhati u kipućoj slanoj vodi procijediti i blanširati hladnom vodom, ostaviti da se ocijedi i sitno isjeckati (postupak kao u pripremi špinata).

2. Dobro izlupati u jednoj zdjeli dva jaja dodati

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

U	B	□	I	V	A	N	P	A	V	A	O	I	I		
P	L	A	V	O	J	K	A	□	A	T	A	I	R		
R	A	M	O	N	A	□	P	O	R	A	Z	□	C		
A	Ž	□	N	□	S	T	A	T	I	Č	A	R	I		
V	E	L	A	R	I	J	□	O	J	□	M	U	□		
I	N	A	□	A							E	L	I	T	A
T	I	T	A	N							T	A	R	I	K
E	K	I	R	I							E	V	A	N	S
U	□	N	E	K							T	A	□	A	A

Nikola Sarić, Lindlar

25. BIBLIJSKA OLIMPIJADA

HEUSENSTAMM, 14. svibnja 2011.

Olimpijadu je svečano otvorio delegat vlč. Ivica Komadina

Za vrijeme usmenog dijela natjecanja

Medalje i spomenice je uručio mr. Tvrтко Beus iz Zagreba

Mladi su radosno pratili tijek natjecanja

Na kraju je za sve priređen zabavni program

Za vrijeme natjecanja bilo je jako napeto. Sudionici i nazočni su s nestrpljenjem očekivali pobjednike.

25.

B
I
B
L
I
J
S
K
A

O
L
I
M
P
I
J
A
D
A

